

СВОБОДА

Видає Український Народний Союз

Пам'ятаймо
про
Україну!

Рік 128, ЧИСЛО 24, П'ЯТНИЦЯ, 11 ЧЕРВНЯ 2021 РОКУ

1893

Vol. 128, No. 24, FRIDAY, JUNE 11, 2021

\$2.00

Вшанували пам'ять вояків УНР

Зеленський мав розмову з Байденом

У Польщі вшанували пам'ять вояків УНР. (Фото: Юрій Банахевич, Укрінформ)

АЛЕКСАНДРУВ-КУЯВСЬКИЙ, Польща. – 6 червня відбулося урочисте вшанування пам'яті вояків УНР, похованих на Українському військовому кладовищі. Участь у церемонії взяли представники української громади, місцевої влади, дипломати „Пам'ять про цих людей має бути завжди з нами“, – заявив Посол України в Польщі Андрій Дешиця. Він зауважив, що через 100 років ситуація повторюється: Росія знову загрожує своїм сусідам, насамперед Україні, та намагається дестабілізувати весь світ.

А. Дешиця підкреслив, що за підтримки Польщі Україна сьогодні почувається впевненіше – як сторіччя тому впевнено почувалася Польща завдяки підтримці українських військових.

Посол подякував владі міста за багаторічну підтримку традиції

вшанування вояків УНР. Він також вручив від імені Президента України орден князя Ярослава Мудрого V ступеня родині вже покійного екс-бургомістра міста Анджея Цеслі, який доклав значних зусиль до справи збереження пам'яті про вояків УНР.

Перед учасниками церемонії також виступили консул України у Гданську Лев Захарчишин, представники місцевої влади. Разом зі священниками присутні помолилися за душі померлих українських вояків.

Кладовище в Александрові Куявському було відновлено понад 25 років тому, і відтоді щороку в першу суботу червня тут проходять пам'ятні заходи з участю керівництва міста, політиків, дипломатів, духовенства різних конфесій і численної української громади.

Укрінформ

КИЇВ. – 7 червня в Офісі президента повідомили, що Президент України Володимир Зеленський мав телефонну розмову з президентом США Джо Байденом. В. Зеленський порушив питання необхідності „реального покровоного пляну“ для приєднання України до НАТО, „який має бути прив'язаний до чітких календарних дат“.

Також він наголосив, що час заяв та декларацій про наміри має залишитися в минулому. Не може бути сумнівів у тому, що Україна за своїм ціннісним фундаментом є невід'ємною частиною Європи. Зараз, у новій ситуації в Європі, потрібен саме логістичний плян вступу України до НАТО у близькому майбутньому.

Джо Байден підтвердив непохитну підтримку з боку США суверенітету й територіальної цілісності України, а також відзначив лідерство В. Зеленського у впровадженні фундаментальних реформ у країні, спрямованих на здійснення євроатлантичних прагнень українського народу. Він запевнив, що позиція України обов'язково буде врахована під час обговорення стратегічних питань у НАТО, а також запланованих заходів найвищого рівня. В. Зеленський наголосив на важливості надання

Україні Пляну дій щодо членства в НАТО (ПДЧ), розповів Дж. Байдену про ситуацію на Донбасі та вздовж українських кордонів, де надалі спостерігається висока концентрація російських військ і важкого озброєння.

Дж. Байден підтримав ініціативу В. Зеленського щодо створення Кримської плятформи, наголосив, що він є противником проекту „Північний потік-2“.

В. Зеленський заявив, що „Північний потік-2“ – це не економічний проект. Він створює серйозну загрозу та є безпечним викликом і має розглядатися через призму гарантій безпеки для України.

Президент України також висловив подяку за рішення США надати Україні 900 тис. доз вакцини проти COVID-19.

Білий дім заперечив, що Дж. Байден висловив підтримку надання Україні ПДЧ. Раніше в Білому домі повідомили, що Президент США Дж. Байден плянує зустрітися з Президентом України В. Зеленським після його саміту з Президентом Росії Володимиром Путіним, на якому виступить на захист України. (Радіо Свобода, Офіційне інтернет-представництво)

Буде пам'ятник Петлюрі

ПОЛТАВА. – Жюрі відкритого архітектурного конкурсу на спорудження в Полтаві пам'ятника Симону Петлюрі визначило проект переможця.

Конкурс почався 20 січня цього року. На розсуд жюрі мистці представили 11 робіт. Перше місце отримав проект, авторами якого є скульптор Анатолій Куц та архітектори Сергій і Михайло Швець-Машкари. Ухвалено рішення розташувати пам'ятник поруч із будівлею Обласного центру естетичного виховання учнівської молоді та місцем, де раніше стояв будинок, в якому народився і провів дитинство майбутній провідник визвольного руху.

Скульптура виконується в бронзі, висотою три метри і встановлюється на гранітному постаменті. 28 червня переможці конкурсу отримають грошові винагороди.

Укрінформ

Проект пам'ятника Симону Петлюрі. (Фото: uinr.gov.ua)

„Приватбанк“ має нового голову

КИЇВ. – 27 травня Наглядова рада „Приватбанку“ призначила Герхарда Бьоша новим головою правління. Він є досвідченим банкіром із 35-річним досвідом роботи, який протягом 15 років працював на керівних провідних посадах у банківському секторі України і має ґрунтовне розуміння української та європейської банківських систем. Він успішно керував великими проектами з трансформації

банків, зокрема процесами приватизації.

Національний банк 8 червня погодив кандидатуру Г. Бьоша на посаду голови правління „Приватбанку“. На початку 2021 року завершився термін дії контракту з головою правління „Приватбанку“ Петром Крумханзлом, який очолював банк упродовж останніх трьох років.

Радіо Свобода

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

■ Зеленський може звернутися до суспільства

КИЇВ. – Якщо народні депутати саботуватимуть ухвалення закону про запобігання впливу олігархів, Президент України Володимир Зеленський винесе питання на всеукраїнський референдум. Про це він повідомив 7 червня під час спілкування з журналістами в межах Всеукраїнського форуму „Україна 30. Екологія”. Водночас Глава держави наголосив, що не вважає питання олігархів вартим того, щоб виносити його на референдум, оскільки використовувати інструмент прямого народовладдя потрібно щодо вирішення фундаментальних і дійсно важливих питань. Президент зазначив, що всі партії мали час і можливість, щоб позбавитися від олігархічного впливу, але вони не використали цей шанс. *(Офіційне інтернет-представництво Президента України)*

■ У Польщі постраждали українці

ЛОДЗЬ. – Двоє робітників із України 4 червня впали з 15-го поверху житлового будинку через неправильне монтування тросу, яким кріпилася тимчасова платформа в шахті ліфту, де вони виконували ремонтні роботи. Про це повідомив речник Окружної прокуратури в Лодзі, прокурор Кшиштоф Копаня. Прокуратура зараз встановлюватиме, хто відповідає за неправильне монтування цієї платформи в ліфті. Після падіння з висоти 40 метрів обидва чоловіки віком 41 та 42 роки перебувають у лікарнях Лодзі. У Польщі працює понад мільйон українців. Торік консульські установи України на території Польщі оформили 643 довідки про смерть громадян України. *(Укрінформ)*

■ Партія Порошенка провела з'їзд

КИЇВ. – Політична партія „Європейська солідарність” 7-9 червня провела у Києві великий з'їзд з нагоди сьомої річниці з дня обрання Петра Порошенка Президентом України (2014-2019 роки). Учасників з'їзду привітали президент Європейської народної партії Дональд Туск та міський голова Києва Віталій Кличко, який заявив, що „всі проєвропейські сили мають зробити все для незворотності України на європейському шляху розвитку. Відбудеться запуск цифрової платформи депутата ЄС, що має стати партійним організатором, презентована „Нова стратегія відбудови країни”. *(Українська правда)*

■ Судді взяли самовідвід

КИЇВ. – У Печерському районному суді Києва троє суддів, які мали розглядати справу щодо колишньої народної депутатки Тетяни Чорнової, взяли самовідвід. Захисник Т. Чорнової Ірина Кузіна пояснила, що судді підписали заяву про самовідвід у зв'язку з тим, що вони як слідчі судді брали участь у одній із великих „майданівських” справ і саме з цієї справи раніше був виділений епізод щодо подій біля бюра Партії регіонів, який наразі інкримінують Т. Чорнової. 15 грудня 2020 року вона отримала обвинувальний акт у справі про умисне вбивство в результаті підпалу бюра у 2014 році. За версією слідства, 18 лютого 2014 року Т. Чорнової влаштувала підпал будинку, й у пожежі загинув 57-річний комп'ютерник, який перебував у будівлі. *(Укрінформ)*

■ Заборонили пластикові пакети

КИЇВ. – Президент Володимир Зеленський 7 червня підписав закон, який забороняє поширення підприємцями легких пластикових пакетів. Верховна Рада ухвалила закон „Про обмеження обігу пластикових пакетів на території України” 1 червня. Документ підтримали 297 народних депутатів, 15 виступили проти, семеро утрималися. Заборона не поширюється на надтонкі пакети (товщиною до 50 мікронів) шириною до 22,5 сантиметра та глибиною до 34,5 сантиметра, завдовжки до 45 сантиметрів, призначених для пакування свіжої риби, м'яса, сипучих продуктів, льоду. Вони можуть продаватися як первинна упаковка. Цей виняток має діяти до 1 січня 2023 року. Решта пластикових пакетів підлягає вилученню з обігу *(Радіо Свобода)*

Зустріч з головою Венеціанської комісії

КИЇВ. – 7 червня Президент Володимир Зеленський мав зустріч з головою Європейської комісії за демократію через право (Венеціанська комісія) Джанні Букіккіо, який перебував в Україні з робочою візитом.

Президент відзначив допомогу Венеціанської комісії під час кризи навколо Конституційного суду України та розповів про зусилля, спрямовані на проведення прозорих і відкритих конкурсів на

зайняття посад у Конституційному суді та в органах суддівського врядування – із залученням міжнародних експертів. Дж. Букіккіо високо оцінив бачення В. Зеленського щодо європейського майбутнього України та його прагнення побудувати демократичну та прозору державу.

Офіційне інтернет-представництво
Президента України

Починається Чемпіонат Європи з футболу

Чемпіонат Європи з футболу перенесли на 2021 рік через пандемію COVID-19. Турнір триватиме з 11 червня до 11 липня. Змагання вирішили проводити в 12 різних містах Європи у зв'язку із 60-річчям з моменту заснування турніру.

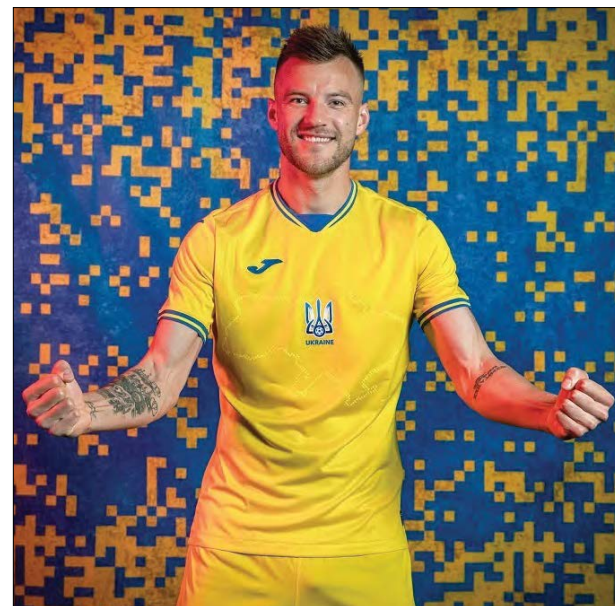
Україна на Євро-2020 зіграє в групі з Нідерландами, Північною Македонією та Австрією. Ігри заплановані на 13, 17 та 21 червня.

Президент Української асоціації футболу Андрій Павелко заявив 6 червня, що національна збірна України виступить на Євро-2020 у новій формі, на яку нанесені контур країни і напис: „Слава Україні”. Як повідомив А. Павелко, обрис „єдиної і неподільної батьківщини з Кримом, Донецьком, Луганськом, Києвом надихатиме футболістів на нові перемоги”.

Представники влади Росії висловили невдоволення новою формою української збірної. Депутат Держдуми Росії Дмитро Свіщев закликав УЄФА заборонити її, бо це, за його словами, є „висловленням певної політичної позиції”, яка відрізняється від позиції Москви.

Міністр закордонних справ України 7 червня Дмитро Кулеба прокоментував реакцію Росії на форму української збірної з футболу:

„Всім, хто почав на форму шипіти, бо ріжуть око міжнародно визнані кордони чи офіційне вітання нашої держави, може сказати одне: ми не дозволи-

Нова форма української збірної команди з футболу. *(Фото: Укрінформ)*

мо ображати наші національні символи. Слава Україні!”. Посольство США в Україні написало у твітері, що їхня нова форма подобається: „Слава Україні! Крим – це Україна”. *(Радіо Свобода)*

Коронавірус: пом'якшуються карантинні обмеження

Зараження коронавірусом станом на 9 червня: у світі захворіли 174,802,787 осіб, померли 3,764,256 осіб, одужали 158,228,033 особи; у США захворіли 34,242,866 осіб, померли 613,052 особи, одужали 28,220,863 особи; в Україні захворіли 2,218,039 осіб, померли 51,410 осіб, одужали 2,108,684 особи.

* * *

Кабінет міністрів опублікував постанову від 2 червня, відповідно до якої в Україні пом'якшуються карантинні обмеження. Всі регіони України перейшли в „зелену” зону за показниками захворювання на COVID-19, що передбачає пом'якшення карантинних обмежень. Територія із „зеленим” рівнем епідемічної небезпеки передбачає у громадських будівлях маску або респіратор; проведення масових заходів не більше 1 людини на 5 метрів квадратних; кінотеатри із заповненістю до 50 відс.; перевезення пасажирів тільки в межах сидячих місць; забороняється проведення дискотек, робота розважальних закладів (нічних клубів), діяльність закладів громадського харчування із організацією дозвілля.

* * *

8 червня набула чинності постанова Кабінету міністрів, що дозволяє іноземцям, які в'їжджають на територію України, окрім ПЛР-тестів, пред'яв-

ляти тести на антиген до коронавірусу або документ про вакцинацію. Зокрема, розширено перелік документів, при наявності яких дозволяється перетинати кордон України на в'їзд під час карантинних обмежень та уникнути самоізоляції. Відтепер, з урахуванням ухвалених урядом змін, іноземним громадянам та особам без громадянства (власникам посвідки на тимчасове проживання в Україні) для в'їзду в Україну, окрім свідоцтва, що покриває витрати, пов'язані з лікуванням COVID-19 та обсервацією, і діє на весь термін перебування в Україні, необхідно мати або негативний результат тестування на COVID-19 методом полімеразної ланцюгової реакції, або експрес-тест на визначення антигена коронавірусу SARS-CoV-2, які проведено не більш як за 72 години до перетинання державного кордону, або документ, що підтверджує отримання повного курсу вакцинації від COVID-19 вакцинами, включеними ВООЗ до переліку дозволених для використання в надзвичайних ситуаціях, виданий англійською мовою або з перекладом англійською мовою. У разі відсутності тесту (вакцинації) або страхового поліса в перетинанні державного кордону для в'їзду в Україну буде відмовлено. Довідки про тестування та вакцинацію не вимагаються від дітей до 12 років.

Укрінформ

Навального повернули в колонію

Російського опозиціонера Олексія Навального перевели з лікарні на території колонії ч. 3 у Володимирській області Росії назад в колонію ч. 2 у місті Покров, куди його етапували у березні після заміни йому умовного терміну на реальний. Про це стало відомо 7 червня під час слухань в суді

за позовами О. Навального до адміністрації колонії. О. Навального перевели з Покровської колонії в лікарню для в'язнів у Володимирі 18 квітня, після понад двох тижнів голодування. У лікарні опозиціонера оглянули цивільні лікарі, після чого він почав вихід з голодування. *(Радіо Свобода)*

МОВА – ДУША НАРОДУ

Мова і державотворення

Олег К. Романчук

В Україні державна мова – це насамперед категорія політична та ідеологічна. Про мовні реалії в Україні сьогодні можна судити з виступів на радіо і телебаченні, з газетних і журнальних публікацій, де питомі українські лексеми день за днем, місяць за місяцем, рік за роком опиняються поза мовним законом, а позанормативні русизми в суспільно-політичній лексиці, у побуті, на жаль, вже стали нормою: „у випадку“ (замість „у разі“), „доля відповідальності“ („частка“), „приймати участь“ („брати участь“), „заказний лист“ („рекомендований лист“), „підписка газет і журналів“ („передплата“), „складає“ („становить“), „у жодному випадку“ („у жодному разі“), „заключення організму“ („загартування організму“), „мізерна доля“ („мізерна частка“), „у п'яти хвиликах“ і „у п'яти метрах“ (має бути „за п'ять хвилин“ і „за п'ять метрів“), „палатка“ („намет“), „носовик“ („хусточка“).

Чудова і прекрасна погода (смак, аромат, здоров'я тощо) стала в Україні відмінною. Але відмінно від чого? Вперто пишуть та кажуть: відмінна дорога, відмінні парфуми, відмінне здоров'я, відмінний смак і відмінний аромат... Навіть за радянських часів погода в УРСР була чудовою (не відмінною!), парфуми мали чудовий, прекрасний запах (не відмінний!). Невже, наприклад, не можна оцінити знання як „дуже добрі“? Навіть у 1920-1930-ті роки в УРСР замість „відмінно“ вживали „дуже добре“. Кудись пощезали „Книгарні“. Натомість повигулькували „Книги“ і „Book“. Книжковий фестиваль у Львові „Форум видавців“ перетворився на „Book Forum“. Можливо, саме через це маленьким українцям замість дзиги пропонують гратися з „юлою“.

Кількість кальок з російської мови за майже 30 років української незалежності стрімко зростає, породжуючи в національному інформаційному просторі хаос. Так, створюючи плутанину, широко використовується російське „доля“ в сенсі „пайки“ або „частки“. Але ж „доля“ українською – це „судьба“ російською. А ще є незрозуміла „точка зору“. Чому не „з погляду“? „Без свідомості“ замість „непритомний“. Замість „ковзанки“ вживають

„каток“. Але ж „каток“ українською – це машина для ущільнення асфальту. Журналісти та політики повідомляють, що на фронті українське військо „несе втрати“ (правильно – „зазнає“), громадяни в Україні чомусь „несуть відповідальність“, замість того, щоб відповідати. В лексиці українців отаборилось й прижилося „круте місце“, „круті хлопці“ та „круті дівчата“, навіть „круті й мегакруті краєвиди“... Молодь вже не уявляє себе без імпортованого з-за „поребріка“ маргінального вставного слова „тіпа“.

Інформаційний хаос породив і „віджим“ (вичавлювання), і „штатських“ (цивільних), і „перчатки“ (рукавички), і „співробітників“ (працівників). Українські композитори прагнуть створювати „крутіші й хітовіші“ пісні, а пекарі вигадали „нову лінійку крафтових хлібів“.

А ще в Україні питання чомусь „піднімають“, а не „порушують“. Депутати Верховної Ради вперто „приймають“ рішення/закони замість того, щоб ухвалювати. А ще „приймають участь“. Не беруть. Вважають, напевно, що брати можна лише хабарі?

У сучасній Україні щедро вродило й зарясніло усілякими топ-компаніями і топ-новинами, фейками (вигадки і брехні кудись заподілись), українці вже не можуть обійтись без мейнстрімів і масмедій, без офісів, шопінгів, банерів і брендів, мультибрендових супермаркетів, локацій...

В УРСР на рекламних щитах регулярно повідомляли про вихід на екрани нового кінофільму: „Незабаром виходить на екрани...“. Слово „незабаром“ в Українській державі замінили на „скоро“. Слава Богу, що не переінакшили на „бистро“.

Скарбниця в Українській державі відсутня. Замість неї – „казна“. А в результаті діється казачо...

Наведені приклади – дециця з мовного хаосу, який панує в інформаційному просторі України (за роки совєтської влади лише в український правопис було внесено понад 120 „поправок“, які мали максимально наблизити український правопис до російського), але й вони (приклади) потверджують невибагливість, неухагу і неповагу українців до рідної мови.

(Закінчення на стор. 7)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

■ Норвегія побудувала сонячну електростанцію

КАМ'ЯНКА, Черкаська область. – 7 червня запрацювала сонячна електростанція (СЕС) потужністю 25 мегават, побудована норвезькою компанією „Scatec“. Обійшлась вона норвежцям в 30,5 млн. євро, розповів голова правління „Черкасиобленерго“ Олег Самчук. Здійснення проєкту розпочалась у січні 2019 року на території колишнього цукрового заводу, де встановлено 84 тис. сонячних панелей. Норвезька компанія „Scatec“ є провідним виробником відновлюваної енергії у світі. Вона будує сонячні, вітрові та гідроелектростанції, а також системи для зберігання енергії у 20 країнах. (Укрінформ)

■ Перекладуть ще 90 книжок

КИЇВ. – За програмою підтримки перекладів „Translate Ukraine“ цього року буде перекладено 90 українських книжок іншими мовами. Учасники конкурсного відбору подали 122 проєкти, 113 заявок, що відповідають вимогам відбору, отриманих від 72 учасників, було надіслано до Експертної ради з відбору проєктів. 3 червня відбулося засідання, на якому члени Експертної ради сформували пропозицію для Українського інституту книги. Найбільше точок отримали заявки на переклади книжок Станіслава Асєєва, Софії Андрухович, Олеси Яремчук, Тамари Горіха Зерня, Андрія Любки, Гаськи Шиян, Лесі Українки, Андрія Лесіва та Романи Романишин, Івана Франка, Олега Сенцова. Крім них, у переліку також Григорій Сковорода, Марко Вовчок, Іван Нечуй-Левицький, Валер'ян Підмогильний, Ліна Костенко, Василь Шевчук, Андрій Кокотюха, Вахтанг Кіпіані, Володимир Рафєєнко та інші. Загалом підтримані проєкти перекладатимуть у 31 країні. (Укрінформ)

■ Лукашенко вже не доктор

КИЇВ. – Вчена рада Київського національного університету ім. Тараса Шевченка 7 червня позбавила Олександра Лукашенка звання почесного доктора. Рішення про позбавлення звання почесного доктора є першим в історії навчального закладу. Диплом почесного доктора О. Лукашенко отримав 5 листопада 2009 року. (Радіо Свобода)

■ Реформи підривають олігархи

КИЇВ. – Пов'язані з Росією та олігархами особи намагаються підірвати прогрес України у втіленні реформ та становлять головний виклик євроатлантичній інтеграції України. Про це сказав 7 червня виконувач обов'язків помічника Державного секретаря США з питань Європи та Євразії Філіп Рікер у відеозверненні під час міжнародного форуму „Democracy in Action: Zero Corruption Conference“. За словами Ф. Рікера, США накладають санкції та вводять візові обмеження „проти корумпованих та зловмисних осіб, як підривають демократичні процеси“. Так, у березні США публічно оголосили, що український олігарх Ігор Коломойський не має права в'їжджати до США через його причетність до масштабної корупції. „Ми схвалюємо кроки українського уряду, зроблені цього року, щоб задіяти обмежувальні заходи проти корупціонерів“, – сказав представник Державного департаменту. (Укрінформ)

■ У Львові буде крематорій

ЛЬВІВ. – 29 травня петиція щодо побудови у Львові крематорію пододала необхідну кількість голосів для того, аби її розглянули на найближчій сесії міської ради. Збір підписів розпочався 26 квітня. 28 травня міський голова Андрій Садовий публічно закликав львів'ян підписувати петицію, і за добу документ набрав понад 500 необхідних підписів. Автором петиції щодо побудови крематорію є головний редактор інформаційної агенції „Гал-Інфо“ Андрій Маринюк. Станом на 29 травня петицію підписали 544 особи. А. Садовий заявив, що підготовка до будівництва вже триває. Крематорій буде розташований біля Голосківського кладовища. (Zaxid.net)

Боротьба за мову триває

Світлана Орел

КРОПИВНИЦЬКИЙ. – У кав'ярні „Дудляр“, що по вулиці Якова Паученка, небайдужі відвідувачі виявили дивну страву „Хохляцькі ковбаски“. Голова обласної організації Товариства „Просвіта“ Олександр Ратушняк пояснив власникам і працівникам, що використання терміну „хохол“ – підкреслена зневага до українців. Такий підхід був важливою частиною імперської політики СРСР, де всі нації мали свої зневажливі назви. Громадські активісти закликали не відвідувати цей заклад, поки така назва залишатиметься у його вжитку.

Боротьба за мову триває. Харківський окружний адміністративний суд 18 травня задовольнив позов місцевої прокуратури до міської ради про визнання протиправним та нечинним її рішення від 28 лютого 2018 року „Про реалізацію положень закону „Про засади державної мовної політики у місті Харкові“.

За словами громадського активіста Святослава Літинського, чотири роки знадобилося Харківській обласній прокуратурі, щоб подати позов: „Чотири роки судів, три судових провадження і це сталося. У Харкові скасовано регіональну мову. Відповідне рішення виніс Харківський окружний адміністративний суд. Відтепер усі посилення на рішення міської ради про впровадження регіональної мови є нікчемними“.

Він пояснив, що мовні активісти багато разів зверталися до міської ради з проханням скасувати рішення про запровадження регіональної мови в

Харкові, але вона відмовлялася, тому довелося задіяти прокуратуру, яка теж подала позов лише після рішень судів двох інстанцій. І лише тепер „регіональну мову“ в Харкові скасовано.

Це при тому, що ще 28 лютого 2018 року Конституційний суд визнав таким, що не відповідає Конституції України закон „Про засади державної мовної політики“ від 3 липня 2012 року. Закон втратив чинність. Але рішення місцевих рад, як бачимо, діяли. Правда, в Запорізькій області суд скасував рішення про визнання російської мови регіональною 6 квітня. А Одеський окружний адміністративний суд визнав протиправним та нечинним рішення Одеської обласної ради про визначення в Одеській області російської мови як регіональної 3 грудня минулого року.

У той же час Миколаївська міська рада минулого тижня не змогла скасувати постанову від 2012 року „Про надання російській мові статусу регіональної в місті Миколаєві“. За скасування проголосували лише 23 депутати при 28 необхідних. Проти було сім депутатів, утримався один, 15 депутатів вирішили не голосувати. Повідомляється, що питання не обговорювали, а міський голова Олександр Сенкевич лише коротко спитав, чи потрібно доповідати про суть питання, і відразу виніс його на голосування.

Цей факт розкритикував мовний омбудсмен, земляк незговірливих депутатів Тарас Кремін. Він також повідомив, що з початку року у відомство надійшло 1,357 скарг про порушення нинішнього мовного закону.

АМЕРИКА | СВІТ

■ Байден вирушив до Європи

ВАШІНГТОН. – Президент США Джо Байден 9 червня відлетів до Європи, де впродовж восьми днів вестиме переговори з союзниками, а також побачиться з Президентом Росії Володимиром Путіним. Спочатку Дж. Байден очікують у Великій Британії, де 11-13 червня відбудеться зустріч керівників країн групи G7. Після триденного саміту G7 подружжя Байденів відвідає королеву Єлизавету II у Віндзорському замку. 14 червня Дж. Байден у Брюсселі братиме участь у зустрічі глав держав та урядів 30 країн НАТО, зустрінеться з керівниками Європейського Союзу. Серед провідних тем переговорів буде питання відносин з Росією, яку США і Європа звинувачують у ворожих і підривних діях. *(Голос Америки)*

■ Черчилль плянував війну з СРСР

ЛОНДОН. – Книга „Шах-мат у Берліні” історика Джайлса Мілтона, яка вийшла друком 25 травня, викликала широке зацікавлення. Автор описує плян британського Прем'єра Вінстона Черчіля вести війну з СРСР. Похваливши Сталіна на Ялтинській конференції, В. Черчилль надіявся, що Сталін підтримає його пляни на демократичну Європу. Побачивши, що Сталін не плянує звільнити з-під своєї контролю країни центральної та східної Європи, прем'єр наказав своєму штабові у травні 1945 року, через кілька днів після захоплення Берліну Червоною армією, розробити пляни війни проти СРСР. „Операція немислима” — це мав бути масивний наступ західних союзників, включно з Німеччиною, глибоко на території, окуповані Росією, щоб встановити „волю Сполучених Штатів і Британської імперії”. Стратегічним архітектором був генерал-бригадир Джефрі Томпсон, колишній командир Королівської артилерії та фахівець терену Східної Європи. Наступ мав розпочатися 1 липня 1945 року. Пляни Дж. Томпсона були надзвичайно детальні. Він також вірив, що якби Захід стримав свої експорти до Росії, то це буде поважним ударом по Червоній армії, бо США постачали вибухівку, мідь, алюміній, гуму й 50 відс. авіаційного пального. Але військові дорадники В. Черчіля відкинули ці пляни 8 червня 1945 року, вважаючи їх нереальними. Книжка не згадує, чи США знали про ці пляни, хоч їхній генерал Джордж Петон офіційно стверджував, що союзники мають моральний обов'язок підтримувати країни, які поглинув Сталін. *(„The Telegraph”)*

■ Пентагон підтвердив підтримку Україні

ВАШІНГТОН. — Підтримка суверенітету, територіальної цілісності та євроатлантичних прагнень України з боку США є непохитною. Про це заявила 7 червня заступниця помічника секретаря оборони для Росії, України та Євразії Лора Купер на віртуальній конференції „Демократія в дії: нульова корупція”. За її словами, Україна є найважливішим партнером на передовій лінії російської агресії. Росія окупувала Крим і підживлює конфлікт на Донбасі, намагаючись силою змінити кордони, сказала вона. „Ми не повинні сприймати це як доконаний факт. Російська агресія – це питання не лише України, а й загроза Європі, США і стабільності міжнародного порядку”, – заявила Л. Купер. Вона додала, що США віддані тому, щоб двері НАТО залишалися відкритими для таких претендентів, як Україна, коли вони будуть готові і здатні виконувати зобов'язання, пов'язані з членством, і робити внесок у безпеку євроатлантичного регіону. „Я також хочу підтвердити, що США, як і раніше, прихильні продовженню нашого політичного, економічного і військового співробітництва з Україною на підтримку ще сильнішого і міцнішого стратегічного партнерства між двома нашими великими країнами”, – сказала вона. *(„Голос Америки”)*

ПОДІЇ В УКРАЇНІ

На кораблі відбувся шаховий турнір

Олександр Калько,
капітан III ранги

МАРІЮПОЛЬ. – Військові моряки корабля „Донбас”, який дислюкується у порту Маріуполя, разом з членами Федерації шахового спорту України у Донецькій області зробили подарунок дітям до Міжнародного дня захисту дітей. 29 травня члени команди військового корабля провели для дітей екскурсію на борту славного судна, а також на малих бойових катерах.

Дітям, які вперше ступали на борт військового корабля, цікаво було побувати на капітанському містку, побачити, як живуть моряки, почути від них, як вони охороняють українське узбережжя від спроб вторгнення російського агресора. Потім у найбільшому приміщенні корабля – ідальні – відбувся шаховий турнір між командою моряків та юними шахістами. Суддями були члени міської спортивної ініціативи „М-спорт”, яка ще й забезпечила всіх учасників турніру невеличкими подарунками, а переможців – нагородами.

„Від спортивної школи в турнірі взяли участь найкращі її учні – діти від 9 до 16 років. Мої вихованці

Юні шахісти на кораблі „Донбас”. (Фото: Оксана Іванець)

намагалися показати себе з найкращого боку, демонстрували достойну гру. У принципі, те ж може сказати і про військових. Сподіваюся на нашу подальшу співпрацю!” – поділився враженнями тренер Маріупольської шахової школи Володимир Паламарчук.

Сильнішими виявились юні шахісти, які по праву отримали відзнаки переможців, які урочисто вручав їм командир „Донбасу” капітан 3 ранги Олександр Григоревський.

(Закінчення на стор. 12)

Юні шахісти змагаються з військовими моряками.

Нагородження переможців турніру.

На конкурс краси поїде Тетяна Ровна

КИЇВ. – Переможницею конкурсу „Mrs. Ukraine International-2021” стала психологиня з Києва Тетяна Ровна, яка представлятиме Україну на міжнародному конкурсі краси для успішних жінок „Mrs. International-2021” у США разом із лідеркою минулорічного національного відбору Вікторією Файнблат.

Цього року Україну представлятимуть дві учасниці у зв'язку з тим, що торік Україна пропустила участь у міжнародному конкурсі через пандемію. IV конкурс краси для успішних жінок України відбувся 26 травня в столичному готелі. У конкурсі взяли участь 24 фіналістки. Конкурс „Mrs. International” відбудеться 23-24 липня у Кінгспорті, Теннесі.

Укрінформ „Mrs. Ukraine International-2021” Тетяна Ровна. (Фото: Укрінформ)

Пісня з села Розумівки

Світлана Орел

КРОПИВНИЦЬКИЙ. – Українська пісня „Шум” гурту „Go_A” стала п'ятою на „Євробаченні”, посіла перше місце у світовому рейтингу „Spotify”. Пісенна композиція „Шум” не просто українська, це – осколючок нашого глибинного фолкльору, веснянка, наспівана

учасниками експедиції „Баба Єлька” старенькою бабусею Настею Зеленькою із села Розумівки Кіровоградської області.

Співачка з Кропивницького Світлана Буланова створила відеокліп із тією веснянкою під назвою „Посіяла конопельки”, а гурт „Go_A” творчо переробив її й представив на „Євробаченні”.

Перше місце посіла співачка з Ізраїлю

Світлана Глаз

ТЕЛЬ-АВІВ. – 22 травня в Києві відбувся фінал п'ятого Міжнародного вокального конкурсу ім. Квітки Цісик. Перше місце серед 72 учасників з різних куточків України та світу – Італії, Сирії, Франції, Австрії посіла співачка з Ізраїлю Таїс Натанель.

На жаль, через ситуацію з коронавірусом Таїс не вдалося вилетіти до Києва, і вона співала в режимі онлайн. Вона розповіла: „До останньої хвилини я мала надію, що закон пов'язаний з пандемією в Ізраїлі зміниться, але цього не сталося. Я говорила з Міністерством охорони здоров'я і мені категорично не рекомендували летіти, не зважаючи на те, що маю щеплення. А ще тоді в Ізраїлі була війна, і аеропорт не працював. Отож, вирішили взяти участь у режимі онлайн. Зі мною на зв'язку була співзасновниця конкурсу народна артистка України Ірина Персанова. Ми вирішували з нею всі питання. Крім репетицій, потрібне приміщення, і його нам надала Християнська громада міста Рішон-ле-Ціон. Для підтримки запросила друзів з Товариства шанувальників української культури, а також Ладу Ред, яка лише пів року в країні, але активно включилася в роботу товариства та популяризацію в Ізраїлі української культури. Аби трансляція відбулася на належному рівні працювали звукорежисер Михайло Лідес і відеорежисер Олег Рубанов. За світло відповідав Семен Каців. А в залі підтримували друзі Алла Снурнікова – ініціаторка моєї участі в конкурсі, Роман Рябенко, адвокат Галина Доскалюк“.

Т. Натанель посіла перше місце та отримала „Золоту зірку“. Наступного дня під час гала-концерту через Посольство Ізраїля в Україні їй був переданий особистий подарунок від президентки Національної ради жінок України Леокадії Герасименко – картину з бурштину за чарівне виконання пісні „Два кольори“.

Таїс Натанель під час конкурсу. (Фото: з сімейного архіву)

„Мені було дуже приємно, що такий подарунок надійшов від жінок України, які вболівали тепер за мене, а під час важких днів обстрілу ізраїльської території бойовиками ХАМАС, зібрали спеціальну конференцію на підтримку єврейської держави. На картині з українського бурштину зображена українська осінь. Мені це дуже приємно. Я вже років з десять не бачила справжньої осені, як колись у Дніпрі, де я народилася і виросла“.

Таїс приїхала до Ізраїлю в 1999 році. Займається співом, працює в компанії модного одягу для підлітків. У співачки кольоратурне сопрано, і тому, за її словами, було зовсім не важко вибрати пісню Квітки Цісик. „За умовами конкурсу потрібно виконати два твори, тож я обрала пісню „Далеко“, яка написана для мене киянином Василем Радченко, та відому і виконану великою американською співачкою українського походження Квіткою Цісик „Два кольори“. Мені її пісні знайомі з дитинства та близькі по духу і настрою. А „Два кольори“ – це ще і символ України! Мене підтримав заступник мера міста Бат-Ям в ротатції Меір Уні. І ми перемогли. Увечері після підбиття підсумків, мені зателефонувала Ірина Персанова і розповіла, як усі судді вболівали за мене та переймалися ситуацією в Ізраїлі“.

Т. Натанель тепер готує нові концерти в Ізраїлі, в яких буде виконувати пісні українською та на івриті. А ще знімається в ізраїльських телевізійних рекламах, фільмах і серіалах.

АМЕРИКА | СВІТ

■ Каспаров порадив Байдену

НЮ-ЙОРК. — Відомий російський опозиціонер і шаховий чемпіон світу Гарі Каспаров 1 червня написав статтю в газеті „Вол Стріт Джорнал“ про заплановану на 16 червня зустріч Президента Джо Байдена з Президентом Володимиром Путіним. Г. Каспаров засуджує „ідею вершинної зустрічі між провідником вільного світу й диктатором терористичної мафіозної держави“. Він вказує, що „історія показала знову й знову, що замирення диктатора лише переконує його, що ти заслабкий і не здатний протистояти йому, викликаючи дальшу агресію“. Далі він пригадує вторгнення в східну Україну та анексію Криму, збиття пасажирського літака над Україною та недавнє захоплення літака над Білоруссю. Через день після цього захоплення США говорили про „нормалізацію“ відносин з Росією. Як стверджує Г. Каспаров, „нормалізація відносин з диктатурою тільки нормалізує диктатуру“. Щодо аргументу, що „навіть Рональд Рейган зустрічався з советами“, Г. Каспаров вказує, що Р. Рейган „мав конкретні вимоги національної безпеки і зустрічався з позиції сили“. Автор пригадує, як 10 років тому тодішній Віце-президент Дж. Байден відверто розмовляв з В. Путіним у Москві. Але тоді він не мав влади. Тепер Дж. Байден має владу й мусить довести, що його нерви витримують. („The Wall Street Journal“)

■ Університет не вимагатиме іспитів

САН-ФРАНЦИСКО. — Каліфорнійський університет не вимагатиме вступних іспитів (SAT та ACT) від студентів, які подаються на студії чи на стипендії. Університет, який має 280 тис. студентів у 10 містечках, оголосив це 14 травня. Це рішення полагоджує позов, який подали активісти в 2019 році, аргументуючи, що стандартизовані іспити дискримінують расові меншини. Студенти можуть добровільно скласти ці іспити, але вони будуть використані лише для призначення курсів після того, як студента прийнято на студію. („San Francisco Chronicle“)

■ Операція проти злочинців

ГАГА, Голяндія. — Масивна міжнародна операція, яка включала 15 країн (і США), довела до арешту понад 800 злочинців, вилучення 8 тонн кокаїну і понад 48 млн дол. Про це 8 червня оголосили на прес-конференції у Газі. Федеральне Бюро Розслідувань (FBI) та австралійські правоохоронні органи розробили на інтернеті компанію, яка змогла впродовж трьох років проникати в мережі організованої злочинності у понад 100 країнах. Прем'єр Австралії Скот Морісон сказав, що ця операція „завдала дошкульного удару організованій злочинності не тільки в цій країні, але й матиме відлуння в організованій злочинності всього світу“. („NBC News“)

■ Не зрозуміли Байдена

ВАШІНГТОН. — Президент США Джо Байден 7 червня мав телефонну розмову з Президентом України Володимиром Зеленським. На офіційній веб-сторінці українського уряду повідомлялося, що Дж. Байден „підкреслив важливість надання українській державі Плянудій членства в НАТО“. Однак Білий Дім це заперечив. Ще того самого дня представник Національної ради безпеки сказав, що „українці неправильно схарактеризували цю заяву і виправили її“. Український уряд усунув згадку про НАТО зі своєї веб-сторінки. У цій розмові Дж. Байден запросив В. Зеленського відвідати Білий Дім у липні. („Axios“)

Українські альпіністи на Евересті

Лілія Хомишин,
BBC News Україна

Українські альпіністи днями зійшли на найвищу вершину світу – Еверест (8,848 метрів). Серед них була мешканка Івано-Франківська, альпіністка-рекордсменка Христина Мохнацька, яка визнала, що до самої вершини дійти не змогла та пообіцяла захистити свою честь в суді, подавши позов проти тих, хто її „оббрехав“.

Х. Мохнацька – вчителька географії та викладачка університету – вирішила зійти на найвищу вершину планети без кисневої маски. Знайшлися спонзори, і їй вдалося зібрати 114 тис. дол. На початку квітня вона поїхала в Непал, щоб здійснити свою мрію.

1 червня про її успішне сходження на вершину повідомили на офіційній сторінці університету, де викладає жінка. Згодом Христина підтвердила факт свого успішного сходження на Еверест на одній зі своїх сторінок.

Альпініст Дмитро Семеренко, відомий як перший дніпринин, що підкорив Еверест, також йшов того дня на вершину світу. Після успішного спуску з гори він заявив, що вона не дійшла до вершини.

Міський голова Івано-Франківська Руслан Марцінків також прокоментував скандал, пов'язаний

Христина Мохнацька в горах Непалу. (Фото: BBC)

з альпіністкою: „Христина Мохнацька вийшла на зв'язок, і це – головне. Вітаю, Христина Мохнацька, зі здійсненням мрії“.

Згодом Х. Мохнацька сама прокоментувала звинувачення. Вона виклала у соцмережах фотографії, які мали б підтверджувати, що вона таки була на вершині світу, і заявила, що буде подавати до суду за наклеп. Крім того, очікуватиме себе в списку тих, хто підкорив Еверест.

Компанія-організатор, яка займалася сходженням українців, не згадує Х. Мохнацьку у списку тих, хто підкорив гору.

Зрештою, 4 червня, Х. Мохнацька зізналася, що не дійшла до вершини Евересту.

Вона пояснила, що коли до вершини залишалося 10-15 метрів по вертикалі (від ступені Гиларі до вершини – близько 60 метрів по вертикалі, – ред.), то вирішила спуститися до свого провідника-шерпи, який через стан здоров'я не зміг піднятися разом із нею.

Про це вона записала фільм з чоловіками, що її супроводжували: „Висота 8,780 метрів. Я бачу ціль, але мій гід Калдін каже, що йому погано, йому дуже болить голова і він не може йти. Я в розпачі. Дава, мій другий шерпа, каже, щоб я йшла за ним, а Калдіна

Деолігархізація в Україні

Президент України Володимир Зеленський 2 червня подав до Верховної Ради законопроект про деолігархізацію, який містить визначення олігархів – осіб, які мають значний вплив у господарському, політичному житті країни, а також контролюють основні частини медійного простору.

Законопроект визначає коло олігархів та встановлює правила їхніх відносин з представниками влади – регламентує зустрічі та інші взаємовідносини. Цей законопроект має обмежений термін дії – 10 років. На його основі будуть розроблені інші правові акти.

Олігархів визначатимуть за наступними пунктами: вплив на медіа, участь у політичному житті країни, вплив на депутатів та чиновників, а також сума активів. Перелік олігархів буде розміщений у спеціальному реєстрі, і тоді вони можуть втратити велику частину активів, які перебувають за кордоном.

Комплекс законопроектів має захищати суспільство від деструктивного впливу олігархів.

Україна повинна отримати посилені антимонопольні правила і цивілізованого лобізму, які вже діють у всіх розвинених демократичних державах.

З моменту набуття закону чинності олігархи подаватимуть декларації до Національного агентства з питань запобігання корупції.

Закон запроваджує поняття „декларації про контакти“, яку будуть зобов'язані подавати усі публічні державні службовці, якщо вони контактували з олігархом чи його представником.

Винятком є офіційні заходи, хід яких відображається по радіо, телебаченні чи через інтернет. Олігархи та їхні представники зобов'язані перед початком зустрічі повідомляти публічних службовців про те, що вони включені до реєстру олігархів. Такі норми не обмежують прав людини на свободу спілкування і нічого не забороняють, а просто зобов'язують посадову особу звітувати про предмет комунікації.

Якщо державний службовець не подасть відповідну декларацію, то це слугуватиме підставою для притягнення його до політичної або дисциплінарної відповідальності.

Під визначення „українського олігарха“ підпадають найбагатші люди України (за версією Forbes) Рінат Ахметов, Віктор Пінчук, Костянтин Жеваго, Ігор Коломойський, Геннадій Боголюбов, Петро Порошенко, Вадим Новинський.

Ідея розробити закон про статус олігарха і розпочати деолігархізацію продиктована не лише впливом Заходу та експертного середовища. Стало зрозуміло, що українська влада залежить від олігархів, і цей вплив необхідно зменшувати.

Головне: не виходити за межі Конституції та загальних напрямів руху України до Європи, не будувати в Україні авторитарного режиму.

За позитивний приклад деолігархізації варто взяти законодавство США, яке обмежує інтереси фінансово-промислових груп.

Можливі мирне співіснування: рівні „правила гри“ для всіх олігархів, рівновіддаленість президента від них усіх; активне залучення великого бізнесу для вирішення найважливіших державних завдань; тривале і поступове обмеження впливу олігархів в економіці та політиці; послідовна боротьба з олігархами – спочатку з одним, потім із наступним; реприватизація тих бізнес-активів олігархів, які були отримані з порушенням закону; націоналізація бізнесу всіх олігархів.

Варто мати надію, що новий закон визволить Україну з лабет олігархії.

ІСТОРІЯ

Витоки Осьмаччиного роду

До 125-річчя від дня народження поета

Валентина Коваленко

Ташлицькі Осьмачки (батькова гілка роду)

У життєтворчому спадку Тодосія Осьмачки не знаходимо жодних спогадів про його дідів та бабів як по батьковій, так і по материній родовій гілці (а це таки серйозна основа для духовного заживку дітей, для пам'яті роду). Очевидно, що майбутній мистець не зазнав такого дарунку – пізнання мудрости від баби та діда через їхню ранню смерть – ще до його появи на світ. Проте, перечитуючи поета, не перестаєш дивуватися його розкошуванню знаннями про народні уявлення та вірування, вкущені у його поезії і прозі. І тут постає природне риторичне запитання, яким, до речі, резюмувала свої спогади 1962 року про Т. Осьмачку поетка Людмила Коваленко: „Хтось мусів у дитинстві розповідати силу старовинних казок малому Тодосеві, викликаючи у нього, може, страх, може, цікавість, але в усякому разі карбуючи ці образи народнього мітотворення в його уяві навіки“.

Напевне ж, у святошні дні від вічно запрацьованої матері та інколи присутнього вдома (зайнятого людськими проблемами) батька проблюскували в дитячу свідомість оповідки про ту чи іншу родинну казку.

Можна уявити собі ту болючу духовну прогалину у вразливій поетовій душі, а, відтак – болюче переживання втрати тої старосвітської патріархальної України з її глибинними народними традиціями, яку заповзятю „корчувала“ радянська влада. Отож де-не-де в Осьмаччине жажливе тогочасся через творчість і прозирали ясні образи типу діда Магули Гатайши із „Плян до двору“. Навіть портрет цього кремезного багатиря нагадує славну козацьку минувшину: біла сорочка, червоні штани. Для головного героя повісті Івана Нерадька (прототипа автора твору) дід Магула є своєрідним „пророком, ясновидцем, з погляду великої часової дистанції, з погляду довіреного Бога“.

З кого ж почався Теодосій-поет? Хто його пращури?

За переказами родичів та земляків, жив у Ташлику Юхим Осьмачка, на землі своїх дідів-прадідів, які походили „із вільних козаків-характерників, що прийшли з Січі і осіли в цих краях“. Здібності того характерництва проявилися і в Юхимовому Степанові як відомому на всю округу знахарові-ветеринарові, і в Степановій дочці Лукії, що знахарювала, вишіптуючи страхи та виливаючи переляки у малих дітей. Ймовірно, розгніздилися Осьмачки із ташлицького хутора Шмирківка.

Зі скуких даних про жителів села Ташлик ми можемо встановити родинні зв'язки, сумлінно прослідковуючи хронологію шлюбів, народжень і смертей людей із прізвищем „Осьмачка“, що, безумовно, були близькими чи далекими родичами. Саме в цих сімейних okazіях рідні сестри і брати, дядьки і тітки брали безпосередню участь, як „поручителі“ (свідки) або „восприемники“ (хрещені). Ясна річ, інформація про родові коріння поглиблюється і розши-

рюється більшою мірою по чоловічій лінії, тому часто пошук зупиняється на жінках, якщо відсутні відомості про шлюб, де зазначалося їхнє дівоче прізвище.

Так, знайдено інформацію ще за 1811 рік про сім'ю чотирьох синів Романа Осьмачки – Трохима, Никифора, Кирила та Семена. У найстаршого Трохима – два сини: Юхим та Йосип; у Кирила та його дружини Наталії – три сини: Василь, Лука та Іван; у Никифора та його дружини Марфи – дочки Горпина та Олена; у Семена та його дружини Макарії – син Іван та дві дочки Параска і Марія.

За переписом 19 квітня 1834 року селян-кріпаків поміщика-дворянина Юхима Березовського вище згадані сини зі своїми сім'ями значаться у 1818 році втікачами. Серед цього роду Осьмачок сини старшого Трохима Юхим та Йосип уже не значаться (може, втекли на той час із сім'ями своїх рідних дядьків, або ж перебували у війську).

У цій же „Ревізькій казці“ 1811 року серед родів Осьмачок знаходимо запис про „Івана Івановича, сина Осьмачки“, який помер у 90-річному віці в 1796 році, та про його сина, 31-річного Кіндрата (як видно, Кіндрат був пізньою дитиною в Івана Івановича: вікова різниця – 60 років). Це і є прадід і прапрадід поета.

Про родину Тодосеєвого прадіда Кіндрата Осьмачки (1781-1836) дізнаємося із перепису селян-кріпаків села Ташлика за 1850 рік. У нього – восьмеро дітей.

Імовірно, що найстарші Кіндратові діти – Корній та Ірина – народилися від першої дружини; всі інші – від Ксенії, молодшої від нього на 15 років.

Ташлицька родова гілка старшого Кіндратового сина Корнія з його дружиною Марією (старшою за чоловіка на 12 років), розгалужилася по трьох дітях: двох синах – Іванові та Трохимові і дочці Парасці. Другий Кіндратів син Михайло дав життя Зотикові (Созонтові).

Саме наймолодший із синів Кіндрата Осьмачки, Юхим, і є дідом поета.

Кіндрат Осьмачка прожив усього 55 років. Ще менше – його дружина Оксана: у ревізькому 1850-у вона вже не згадується.

Небагато інформації знайдено про Тодосеєвого діда Юхима. Серед метричних записів та сповідних розписів він зі своєю родиною значиться серед військових. Справді, після служби на Кавказі, майже 40-річний Юхим привіз собі дружину-грузинку Тамару, молодшу на 14 років. Надалі гаряча кавказька „кров – не водиця“ потужно озветься не тільки в Юхимовому синові Степанові, а і в наступних поколіннях Осьмачок. Заговорить вона і в запальному волелюбному характері, і в зовнішніх рисах поета Теодосія.

Юхимова дружина Тамара прийняла християнську віру і о. Марком Нечаєм була наречена Мотроною. Бог їм послав сина Степана, який став батьком майбутнього поета.

Валентина Коваленко – письменниця, літературознавець, виконуюча обов'язки генерального директора Шевченківського національного заповідника.

СВОБОДА

Пам'ятаймо
про
Україну!

Газета заснована у 1893 році

Видає Український Народний Союз

Головний редактор: Андрій Нинка

Редактор: Левко Хмельковський

FOUNDED IN 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

☎ (973) 292-9800

E-mail: svoboda@svoboda-news.com

Fax (973) 644-9510

Website: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to:

Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Передплата: \$90.00 на рік, \$50.00 на півроку.
Для членів УНСоюзу – \$80.00 на рік, \$45.00 на півроку.
Електронна версія (www.svoboda-news.com) – \$40.00.

Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda“.
Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ“

Адміністрація / Оголошення Володимир Гончарик

☎ (973) 292-9800 x 3040 • Fax (973) 644-9510

E-mail advertising@ukrweekly.com

Передплата Володимир Гончарик

☎ (973) 292-9800 x 3040

E-mail subscription@svoboda-news.com

Думки, висловлені в матеріалах, підписаних конкретним автором, не конче віддзеркалюють позицію редакції тижневика „Свобода“ або його видавця.

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Мій СУМ – це моя молодість

Повірте, це не сумні почуття, а радше радісні – з мого життєвого шляху, які залишаться на ціле життя, бо я вже не молодий, а можу недвозначно заявити, що, крім моїх батьків, найбільший вплив на мене мала ця спілка.

Належу я до Спілки Української Молоді (СУМ), мабуть, від п'яти років. Ця молодіжна організація постала у 1925 році в Києві, але сьогодні мова не про те, а про її відновлення у 1946 році в Авгсбурзі, Німеччина. Цій організації сьогодні – 75 років.

СУМ – це моя молодість і моє виховання, крім домашнього. Це була друга хата. СУМ належить тисячам, але, мабуть, для кожної людини має своє унікальне значення. Для мене була вона спочатку нагодою зустрічати нових друзів, а пізніше і подруг, які спершу мене не цікавили, забавлялися з ними, відпочивали у горах, купалися у зимній, як лід, річці, а згодом – у найкращому, на мій погляд, басейні, ходити на прогулянки, битися проти москалів – бодай символічно – криком на вуличних демонстраціях перед москальськими будинками, нападати на інші табори, жартувати і кепкувати зі старших, які мали обов'язок нами опікуватися і навіть дечому навчити.

З настанням дорослого віку я зрозумів, що СУМ була кузницею, що спільно з моїми батьками, намагалася з мене зробити людину, яка не тільки займається фізичною культурою, читає книжки, але готується до боротьби за Україну. Мої виховники у це вірили. Історія показала, що це була не просто мрія. Завдяки СУМ, я став мрійником також.

Закінчивши вищу студію, я зрозумів, що це була чудова нагода також запізнати представників найкращого українського покоління – таких, як мої батьки, яких, мушу призна-

ти, я спочатку вважав такими, які просто знущалися наді мною та перешкоджали моїм пригодам. Я почав їх шанувати за їхню невтомну працю, за їхній ідеалізм, що у моєму студентському віці почав мені імпонувати.

Мені здавалось, що вони ніколи не відпочивали, а просто переймалися нами, а коли ми відпочивали, вони нас пильнували.

Коли я підріс, то пірнув у команди цієї організації, в її управи. Двері відкрились одразу. Я був здивований як швидко і з задоволенням мої старші друзі, виховники відпускали свої позиції та давали мені нагоду працювати з такими, яким я був раніше. Вони стояли поруч і допомагали при перших кроках. Я ніколи не відчував, що мене відштовхують. Навпаки, відчував я велику приязнь та заохочення.

Вони зробили мене щонайменше українським патріотом.

Треба додати, що не всі ці особи були високої освіти. Війна і боротьба перервали їхнє життя. Вони за молодості, мабуть, не знали буденного життя. Багато залишилось просто собою, з мотиками в руках. Вони любили Україну, котру були примушені залишити. Ці люди працювали тяжко на хліб насущний з мрією, а навіть переконанням, що це все – тимчасове, що вони або ті, яких вони виховували, побачать ту Україну, яку вони так любили, за яку вони були готовими вмирати і любов до якої вони хотіли передати наступному поколінню.

Завданням сьогоднішнього покоління є зуміти передати це наступним, а наступним – наступним. І так далі! Честь України готові боронити! Це не просто клич – це суть!

Аскольд С. Лозинський,
Нью-Йорк

Помер Віктор Гвоздь

28 травня 2021 року пішов з життя видатний Громадянин України, військовий розвідник Віктор Гвоздь.

24 травня йому виповнилося 62 роки. Він трагічно загинув під час відпочинку в Єгипті, коли пірнав на велику глибину...

Віктор Гвоздь все життя віддав розвідці, починав службу в СРСР, з розвідника-перекладача китайської мови на Далекому сході та командира розвідротти.

Він був військовим аташе України у колишній Югославії, детально вивчав та був просто енциклопедією даних щодо всіх подій у найгарячіші часи, він часто аналізував цей досвід з точки зору ситуації на Донбасі та в Криму.

В 2008-2010 роках В. Гвоздь очолював Головне управління розвідки Міноборони, був відомий своєю відданою проукраїнською позицією. Він запровадив навчання українських розвідників в Ізраїлі – після нього ця навчальна програма, на жаль, була згорнута. Посилював контакти з найкращими розвідками світу, насамперед зі США, де також був військовим аташе. Він належав до тих чесних діячів, хто розумів, що протистояння з Росією є неминучим.

У США мав дружні і теплі взаємини з українською громадою.

27 лютого 2014-го, одразу після перемоги Революції Гідності, був призначений начальником Служби зовнішньої розвідки, два роки очолював її – під час активної фази бойових дій. Під час війни наша роз-

Віктор Гвоздь

відка давала досить повну та точну картину дій російських військ, яка дозволяла робити висновки по обстановці. Наприклад, прогнозує щодо вторгнення регулярної армії Росії у серпні 2014-го та склад угруповання.

В. Гвоздь був інтелектуалом, здатним до масштабної аналізи та синтези, до побудови комунікацій, він ставився до служби у вищій ступені професійно і відповідально.

Віктор Гвоздь дуже переживав за все, що відбувається у сфері оборони України, він хотів бачити результати – сильну, незалежну Україну, хотів бачити нашу перемогу у війні.

Він багато думав останній час про своє життя... Почав записувати відеоспогади, ролики, працював над книгами, систематизував свої знання, щоб залишити їх своїм наступникам.

Смерть завжди передчасна, це велика втрата не тільки для родини, а й для всіх нас, і світла пам'ять завжди залишиться з тими, хто мав честь з Вами спілкуватися...

Юрій Бутусов,
Київ

Мова і державотворення

(Закінчення зі стор. 3)

Через світову електронну павутину – інтернет – також здійснюється електронна русифікація. На уроках інформатики, в лабораторіях і в побуті школярі й студенти спілкуються дивовижним комп'ютерним суржилом (сленгом): „ти ввів параметри сторінки?“, „файл збережений?“, „натисни „атменіть“, а потім натисни „создать“, „дивись на параметри сторінки – виділіть всьо“, „канец, завершеніє сеанса“.

Одне слово, „динаміка розвитку“! Мовна. Знакова. Семіотична.

„Україна є суржикомовна, – констатує відома письменниця Оксана Забужко. – Суржикізація є руйнуванням мови. І руйнуванням мислення, бо чистота мови пов'язана з чистотою мислення. Ігор Померанцев говорив дуже точно, що мова є пам'яттю, при всій своїй нібито крихкості. Цитуючи Юрія Шевельова, „кожна мова є чортячо небезпечний свідок історії народу, котрий цю мову вживає“.

Державу як соціальну систему творять різноманітні структурні складові, в яких мові відведена особлива роля. Йдеться, зокрема, про урбані-

тику, яскраві елементи побуту тощо.

Колись серед галицької інтелігенції був популярний вислів: „П'яне вухо не чує брязкоту кайданів“. Але це було колись. Нині український Львів заповнили іншомовні вивіски. Довкруг площі Ринок бовваніють англійські назви закладів і крамниць. Поміж них боязко туляться „Продукти“ і „Канцелярські товари“... Де самоповага? Ми в такий спосіб долучаємось до загальнолюдських цінностей?

Сік в Україні перетворився на „джусік“, відтак бабуся просить у продавчині показати їй „джусік з помідорів“.

Англійськи в українській мові вже перетворились на справжню лексичну пошесть: вейпи і скетчбуки, тренінги і шопінги, тендери і гендери, гранди і кастинги, стартапи і тачпанелі, френди і кіборги, геловіни і онлайн, апгрейди і лайфхаки, гендмейди і букросинги.

Політики й журналісти теж не пасуть задніх. У висліді від постійно чуємо: „кейс у комунікаціях з США“, „успішним кейсом стане Україна“, „вирішення кейсу“, „моніторинг“, „челендж для людей“, „локації“, „батли“, „тренди“...

Чи не забагато маємо лексичних запозичень?

Письменниця, громадська діячка

Лариса Ніцой не приховує свого обурення: „Масове згвалтування українців англійськими словами влаштували згори посадовці. Міністерство освіти запроваджує „булін“, міністерство культури шукає „стейкхолдерів“ і встановлює „дедлайни“, Київська міська держадміністрація пропонує в трамваях і тролейбусах дочекатися „валідатора“. Останнє – це якась еротична послуга?“.

Бує незбагнена фантазія рекламодавців і приватна ініціатива власників автобусів-маршруток. Рекламна убогість вражає: „Дякую тобі, Боже, що я не москаль“, „Поцілуй мене, бо я українка“, „Краще мозоль від пива, ніж горб від роботи“. Хто змінить рекламні пріоритети, які ведуть до самознищення нації, культури?

Доки українці надаватимуть перевагу „м'якій горілці“, „пиву нашої Батьківщини“, чіпсам „Лейс“, водно-

Українські альпіністи...

(Закінчення зі стор. 5)

лишити тут“. Вона сказала, що не змогла покинути свого шерпу.

Втім, можна стверджувати, що альпіністка таки дійшла до ступені Гіларі (8,790 метрів), що за понад

час заздро позируючи на дивовижний слоган „туалетний папір Кохавинка прикрасить будь-яке місце“, доти Українська держава перебуватиме на задвірках світової культури.

Перед мовознавцями стоїть доволі складна проблема очищення української мови від засилля русизмів. Однак критичні статті, дискусії, дебати, численні праці фахівців з питань культури і стилістики мови щодо загрозливого поширення в Україні „суржику“, так і залишаться добрим побажанням, якщо держава не застосує належним чином свої конституційні можливості для захисту державного статусу української мови, припинення бруталного зрощення своїх громадян, не вживе нагальних заходів для ефективного захисту національного інформаційного простору.

Львів

годину шляху від головної вершини.

Х. Мохнацька повідомила, що перебуває в Непалі. Через негоду вона не може вилетіти в Україну. Але підтверджує, що не дійшла до вершини через її шерпу, якому раптово стало погано. Обіцяє після свого приїзду надати відповідні фото і відеодокази, щоб прояснити ситуацію.

SELF RELIANCE NEW YORK
Federal Credit Union

САМОПОМІЧ НЬЮ ЙОРК
Федеральна Кредитова Кооператива

**ВІДКРИЙТЕ ПЕНСІЙНИЙ РАХУНОК,
ЩОБ ЗАБЕЗПЕЧИТИ СВОЄ МАЙБУТНЄ.**

Your savings federally insured to at least \$250,000 and backed by full faith and credit of the United States Government.
National Credit Union Administration, a U.S. Government Agency.

ГОЛОВНЕ БЮРО: 108 SECOND AVENUE NEW YORK, NY 10003 TEL: 212-473-7310 FAX: 212-473-3251

КЕРГОНКСОН:
6329 Route 209
Kerhonkson, NY 12446
Tel: (845) 626-2938
Fax: (845) 626-8636

ЮНИОНДЕЙЛ:
226 Uniondale Ave
Uniondale, NY 11553
Tel: (516) 565-2393
Fax: (516) 565-2097

АСТОРИЯ:
32-01 31st Avenue
Astoria, NY 11106
Tel: (718) 626-0506
Fax: (718) 626-0458

ЛІНДЕНГІРСТ:
225 N. 4th Street
Lindenhurst, NY 11757
Tel: (631) 867-5990
Fax: (631) 867-5989

ЕЛЕКТРОННА ПОШТА:
Info@selfreliancenyc.org

ІНТЕРНЕТ:
www.selfreliancenyc.org

Поза Нью Йорком дзвоніть:
безкоштовно: 1-888-SELFREL

*APY - Відсотки у річному відношенні з нарахованою дивідендою. Дивіденда - 2.10% нарахована денно, може бути змінена без попередження. Відсоткові ставки діють з 3/1/2021.

Your savings federally insured to at least \$250,000
and backed by the full faith and credit of the United States Government

NCUA

National Credit Union Administration, a U.S. Government Agency

ПОДОРОЖІ

Палац у Маліївцях

Анатолій Трембіцький

Крихітне село Маліївці з населенням близько 700 мешканців, розташоване поблизу траси Чернівці–Житомир, на лівому ярістому мальовничому березі річки Ушка, де збереглися палац відомого графського роду Орловських, старовинний парк із двома ставками і фонтанами, стилізована під замкову вежу водонапірна башта, 18-метрова скеля з водоспадом і печерним гротом – келіями монахів у порослій мохом скелі, де водоспад замість вхідних дверей, сміливо можна назвати наймальовничішим куточком Поділля.

З цією пам'яткою палацово-паркового мистецтва по довершеності, витонченості, гармонії не може конкурувати жодна подільська резиденція, яких до революції було понад 100, а нині залишилися одиниці. Найдавніша писемна згадка 1493 року свідчить, що поселення належало шляхтичам Янові і Петрові Малейовським, від прізвища яких село й отримало назву. У 1785 році Маліївці придбав коронний надвірний ловчий Ян Орловський, фаворит останнього польського короля Речі Посполитої Станіслава Августа Понятовського, який перетворив Маліївці на свою постійну резиденцію.

У 1788 році відомі архітекти Доменіко Мерліні і Яків Кубицький на прохання графа Яна Орловського збудували над глибоким яром прямокутний у плані палац, що й досі зберігає свій первозданий вигляд, хоча й потемнів від часу. У 1917 рада радянська влада націоналізувала маєток і мала намір розібрати палац,

але завдяки місцевому лікареві Е. Селецькому, унікальну пам'ятку вдалося врятувати і зберегти. На центральному портику і на портиках з боку парку містився герб Орловських „Любич“, який радянська влада знищила.

У різні роки навколо палацу було збудовано декілька господарських будівель. Зокрема, до східного фасаду прибудували у 1826 році двоповерховий корпус оранжереї із зимовим садом, де вирощували рідкісні троянди. До західного – стайні для породистих скакунів. При палаці була домова каплиця із зірчастим склепінням, а по обидва боки від неї тягнулися службові та господарські приміщення, в одному з них розташовувався родинний архів. Всю північну частину під першим поверхом займали пивниці з городиною, садвиною та винами.

Стіни прикрашали гобелени і жирандолі. До наших днів у деяких кімнатах залишилася ліпнина стель у стилі Людовика XVI (рококо) і панно. У великій світлій ідальні можна було побачити стінопис, виконаний Фортунатом Кутиловським у середині XIX ст. На стінах головної (бальної) зали, яку реставрували у 2005 році, збереглися мотиви в рамках у вигляді підвішених на стрічках з бантами музичних інструментів, які обвито стеблами рослин. Північну стіну обидної зали займало живописне зображення „Виверження Везувію“, стіни інших залів були покриті кольоривим мармуром, орнаментальними малюваннями, а міжвіконні простінки декоровані дзеркалами.

Орловські зібрали у своїй резиден-

Палац Орловських у Маліївцях.

Вхід у гроту-печеру.

ції найбагатшу колекцію живопису польських і західноєвропейських мистців.

У великій бібліотеці Ксаверія Орловського, що налічувала 10 тис. томів, зберігалися цінні фоліанти. У родинному архіві зберігалася переписка пап римських з польськими королями та інші матеріали.

З початком революції 1917 року останній господар маєтку Ксаверій Орловський вивіз найцінніше палацове начиння, частину колекції та бібліотеки, інше рухоме майно до Одеси, а звідти – на французькому торговому кораблі „Дюмон де Урвіль“ до Марселя, а згодом до Парижа. Так було врятовано цінну колекцію картин та частково знамениту бібліотеку і родинний архів. Однак, частину цінної мистецької колекції все ж було втрачено по дорозі. Решту цінностей (вироби з порцеляни, меблі різних епох, посуд), що залишились на місці, передали до різних архівів, бібліотек і музеїв. Частину безцінних творів мистецтва було розграбовано, а частину знищила пожежа під час „націоналізації“.

На північ від палацу – пречудова споруда – стилізована під вежу середньовічної фортеці 25-метрова кругла у плані водонапірна башта, яка завершується вінцем навісних бійниць.

Навколо палацу талановитий ірландський майстер паркового мистецтва Д. МакКлер та садівник Д. Клігер заклали у другій половині XVIII ст. великий ландшафтний парк, який не поступався уманській „Софіївці“. На жаль, первісне планування парку над невеличкою річкою з алеями і доріжками у формі кленового листка, які крутими схилами провадили до кількох паркових ставків, фонтанів „Білі лебеді“ та „Левина паща“, містка зobelісками і бесідок, втрачено. У парку й досі можна знайти залишки скульптурних компози-

цій. На території запущеного старовинного парку, що став схожим на ліс, але й досі зберігає залишки минулої величі, ростуть 84 види дерев. Добре збереглося джерело питної води з барельєфом лева і невеликим басейном, у якому й досі працює фонтан. Влаштовано два штучні ставки, на одному з них є острівця.

Справжньою перлиною садибного комплексу є самотня 18-метрова поросла мохом скеля з падаючим рукотворним, трохи містичним, водоспадом і двоповерховими печерними гротами-келіями.

Верхня грота – невелика капличка з відповідним убранством носила ім'я Різдва Іоанна Предтечі, а нижня „Паща лева“ – св. Онуфрія зі статуєю святого. На земляних стінах печер до нині збереглися залишки вівтаря та графіті.

У 1763 році над скелею було збудовано церкву Воздвиження Чесного Хреста, яку в 1933 році радянська влада знищила. За пів кілометра від водоспаду – відновлене у 1990-их роках святе джерело зі скульптурою Св. Яна і величезною вербою. Невідомо, коли і звідки з'явилася ця фігура, але можна припустити, що її замовив і подарував монастирю фундатор палацу Ян Орловський. У 1930-их роках комуністи пошкодили фігуру і відвезли на місце кладовище. У радянські часи на базі джерела діяла колгоспна лазня, нині на місці джерела побудували купальню, а колишній резервуар лазні використовують, як басейн. Неподалік дивний новотвір – святилище Перуна.

Недавно, за рішенням Хмельницької обласної ради, створено Маліївський обласний історико-культурний музей замість ліквідованого санаторію „Світанок“, що дає змогу офіційно розвивати туризм у Маліївцях та відкрити для відвідування палац графа Орловського.

Грота-келія під водоспадом.

Вид палацу з боку парку. Акварель 1826 року.

ПОДІЇ В УКРАЇНІ

Відзначили День героїв

Вшанування борців за свободу та соборність України. (Фото: Олександр Вівчарик)

Олександр Вівчарик

СМІЛА, Черкаська область. – 23 травня активісти патріотичних громадських організацій і партій зібралися біля пам'ятного знаку „Героям Небесної Сотні та воїнам АТО“ в центрі міста і вшанували борців за свободу та соборність України смілянського полковника Вільного козацтва Якова Водяного, посла УНР у Греції Федора Матушевського, героїв

„Небесної сотні“ Юрія Пасхаліна і Андрія Саєнка, воїнів Євгена Войцехівського, Михайла Дімітрова, Дмитра Дібрівного та багатьох інших.

Координатор смілянської громадської організації „Територія гідності“ Анатолій Терещенко зазначив під час вшанувань, що українці мають героями тих, хто захищав і захищає рідну землю. Україна народжувала героїв у минулому і народжує їх зараз. Саме вони дають нам надію і силу.

Книги вислано до вояків

Світлана Орел

КРОПИВНИЦЬКИЙ. – „Перша партія книг, зібраних відвідувачами книгарні „Є“ для вояків Сил спеціальних операцій Збройних сил України вже вислана на фронт. Дякую всім, хто долучився до цієї справи. Продовжимо її і далі“, – повідомив заступник

директора з розвитку книгарні „Є“ Андрій Домаранський.

Книг, які вирушили до вояків, виявилось більше, ніж спочатку плянувалось. У Кропивницькому 10-річний хлопчик попросив передати від нього „Гаррі Поттера“, запевнивши, що це дуже гарна книга, і їм точно сподобається.

Марина Філь розповіла про вишивку

Олександр Вівчарик

СМІЛА, Черкаська область. – 25 травня, в День рушника, член Національної спілки майстрів народного мистецтва України Марина Філь представила у дитячій книгозбірні свої унікальні роботи. Дослідники стверджують, що на Черкащині є понад 100 технік вишивки. М. Філь опанувала майже всі з них, адже понад 20 років вивчає характерні для Шевченкового краю орнаменти та відтворює їх на полотні. Школярі, які прийшли на зустріч з нею, були вражені майстерністю цієї подвижниці народного мистецтва, її глибокими знаннями в цій темі.

М. Філь розповіла їм про значення символів та орнаментів української вишивки. Інформацію до деяких рушників вона збирала десятиліттями. Вона переконана: вишитий рушник для українця – це не предмет ужитку, це – оберіг, в орнаментах якого збереглися давні магичні символи. Візерунки на рушниках відображають світогляд та звичай наших предків. Зокрема, вишивальниця продемонструвала рушник, у візе-

Марина Філь показує свій рушник, на якому зображена Рожаниця. (Фото: Олександр Вівчарик)

рунках якого закодоване зображення давньоукраїнської богині, яка опікувалася долею жінок, тобто, Рожаниці. Українські жінки зверталися в давнину до цієї богині по допомогу в народженні дитини, просили кращої долі, тому і присутні вони були в кожній хаті.

Вийшла збірка фіналістів конкурсу „ProМинуле“

Ольга Петренко-Цеунова

КИЇВ. – Щойно вийшла з друку збірка оповідань „Електрифіковане та українізоване“ фіналістів III конкурсу історичного оповідання „ProМинуле“. Зі сторінок збірника постають українські міста, якими вони були в буремних 1920-их роках, в часи електрифікації та українізації, повоєнної розрухи та НЕПу, культурного піднесення попри втрачену державність.

Конкурс, темою якого цього разу було українське місто 1920-их років, запровадили Український книжковий вебпортал про сучасну українську та закордонну літературу „ЛітАкцент“ і видавництво „Темпора“.

Перша світова війна та подальші буремні події суттєво вплинули на уявлення про допустиме насильство в суспільстві та зростання рівня злочинності.

Загалом на конкурс надійшло 128 оповідань із різних куточків України та з-за кордону. З-поміж авторів теперішнього літературного змагання наймолодшому – 13 років, найстаршому – 79. Географія цьогорічних учасників: Київ, Харків, Львів, Суми, Охтирка, Житомир, Бровари, Підгородне, Берлін, Кларксвіл, Кривий Ріг, Первомайськ, Запоріжжя, Бахмач, Умань, Біла Церква, Полтава, Дніпро, Кам'янець-Подільський, Луцьк, Шостка, Ніжин, Кременчук, Сміла, Одеса, Івано-Франківськ, Маріуполь.

Відбирало переможців журі у складі знавців літературного слова Софії Філоненко, Віктора Разживіна та Віталія Михайловського. Переможцями у першій лізі стали Д. Шиян (оповідання „Виклик“, перше місце), Олег Форостюк (псевдо Марко Каламар), який описав Київ 1920-их років у творі „Викрадення Дракона“ (друге місце), Іван Канівець з оповіданням „День святого Йосипа“ (третьє місце).

У другій лізі відзначені Альона Бичковська з твором „Гекса і чесні злодії“, Анастасія Якименко з оповіданнями „За щастям“, „Всі свої“, Ірина Пасько з роботою „Паралакс“,

Михайло Цьома з „Persona grata“, Василь Горбатюк із „Дебютом“, Наталка Доляк із „Дзигою“, Ірина Звонко з історією „Гурток юних безбожників“, Галина Лицур-Щадей з оповіданням „Допоки звучить фортеп'яна“, а також Марина Павленко з „Драмою в Умані“.

У третю лігу потрапили Олександр Вівчарик із твором „Валіза артиста“, Вадим Грін (справжнє прізвище – Гринченко) з „Гіпсовою маскою“, Віоліна Ситнік із нарисом „Квітка і камінь“, Юрій Гуз із „Комуною“, Ольга Радей з оповіданням „Модистка“ та Максим Дупешко, який написав „Народитися на межі століть і мати молодість у двадцяті“.

Переможці отримують фінансову нагороду. Оповідання, які потрапили в „короткий список“, опубліковані окремим збірником.

Про спляновані грабунки, заплутані розслідування йдеться в історичних оповіданнях із детективною складовою. Журналіст зі Сміли О. Вівчарик наголошує, що вдався до такого жанру через бажання залучити до читання молодь. Оповідання з детективною складовою вона сприймає легше і хоча б таким чином дізнається більше про минуле свого краю.

	МИХАЙЛО КОЗЮПА Ліцензований Продавець Страховання Життя MICHAEL KOZIUPA Licensed Life Insurance Agent Ukrainian National Assn., Inc.
973-723-4387 mkoziupa@outlook.com	

	ОКСАНА СТАНЬКО Ліцензований продавець Страховання Життя OKSANA STANKO Licensed Life Insurance Agent Ukrainian National Assn., Inc.
Tel.: 908-872-2192 email: stankouna@optimum.net	

	ПАЧКИ, АВТОМОБІЛІ ТА КОНТЕЙНЕРИ В УКРАЇНУ
DNI PRO LLC.	Туристичні послуги: авіаквитки в Україну та інші країни • Пересилка пакунків, автомобілів та контейнерів в Україну та інші країни світу • Українські та європейські компакт-диски • Українські сувеніри та хустки
ROSELLE, NJ 645 W 1st Ave. Tel.: 908-241-2190 888-336-4776	CLIFTON, NJ 565 Clifton Ave. Tel.: 973-916-1543
	PHILADELPHIA, PA 1916 Welsh Rd., Unit 3 Tel.: 215-969-4986 215-728-6040

Японець полюбив українську культуру

Олена Іванчук

ТОКІО. – Японець Йошінарі Харада останній раз був в Україні у 2005 році, коли брав участь у конгресі Міжнародної асоціації українознавців, що проходив у Донецьку. Перед тим, протягом 2002-2004 років він стажувався в Києво-Могилянській академії.

А ще раніше вивчав українську мову в Москві, відвідуючи курси в Українському культурному центрі на Арбаті. А почав знайомство із українською мовою із поезії.

Наприкінці 1990-их років, навчаючись в японському університеті іноземних мов, він потрапив на Чернігівщину в складі неурядової організації, що займалася чорнобильськими дітьми, і був помічником головного перекладача. Саме тоді, відвідуючи українські села, він зацікавився

українською мовою. І саме тоді йому порадили почитати поезії Ліни Костенко.

Відтоді він став палким поціновувачем української поезії. Йому дуже подобається Леся Українка. Буквально за добу, на моє прохання, зробив переклад вірша „Хто вам сказав, що я слабка“. „Хоча мій переклад більш смисловий, ніж підстрочний, через різницю віршових систем між українською та японською мовами, я постарався, щоб і в японському варіанті залишилося те надхнення, яким наповнений оригінал автора“, – прокоментував Й. Харада свою роботу.

Загалом, як на мене, він є певним уособленням того, що ми можемо назвати „глибокою і незбагненою японською натурою“. Протягом тижня, крім середи, він працює у Міністерстві охорони здоров'я. Його спеціалізація – робота із архівними матері-

ялами. Вже багато років він займається пошуками поховань японських військових, загиблих у часи Другої світової війни на теренах колишнього СРСР. Щосереди він читає лекції з антропології, екологічної етики та культурології. Він переконаний, що коли хочеш пізнати іншу країну, треба заглибитися в її культуру, брати участь у діяльності, пов'язаній із країною, шукати спільний досвід – лише тоді можна знайти щось істинне.

Я запитала, чому він не поїде знову в Україну. І японець відповів, що через роботу не може взяти довгу відпустку і поїхати за кордон. Хоча, мріє. Він каже: „Дома уявляю, думаю, пишу про Україну“. І от вже 20 років продовжує свої дослідження України в Японії.

У його доробку – статті японською мовою про Лесю Українку та Л. Костенку, переклади їхніх поезій. Він є упорядником книги японською про Україну. Зараз він готує доповідь для чергової конференції україністів Японії, де розповідатиме про Тараса Шевченка. Але із найбільшою гордістю він згадає про свій перший есей українською мовою, який був надрукований у збірці Києво-Могилянської академії. Це були філософські роздуми, які згодом він прочитав на українському радіо. До речі, завдяки тій

Олена Іванчук і Йошінарі Харада.

радіопередачі він познайомився з Маргаритою Довгань, а завдяки їй – ще із багатьма діячами української культури. З тих часів він зберігає номер телефону Сергія Жадана.

Я дуже сподіваюся, що до пенсії Й. Харада все таки відвідає Україну. Він зауважує, що зі студентських часів у нього залишилося багато споминів та матеріалів, які треба опрацювати. А ще він завжди радіє можливості попрактикувати українську мову.

Він буде радий будь-яким контактам з України або із інших країн, де живуть люди, які поділяють його любов до української культури.

Олена Іванчук – другий секретар Посольства України в Японії.

Місто має оновлену лікарню

Олександр Вівчарик

СМІЛА, Черкаська область. – 24 травня в місті відкрили оновлене приміщення екстреної медичної допомоги міської лікарні. З часу відкриття міської у 1969 році в ній не проводили жодного капітального ремонту. Те, що зробили зараз, це вже європейський рівень.

Осучаснили за новітніми стандартами не лише відділення екстреної медичної допомоги, а й центральне стерилізаційне та фізіотерапевтичне відділення. Найближ-

чим часом запрацює також новий кабінет комп'ютерної діагностики, на який давно очікували мешканці міста.

На відкриття прибули керівники міський голова Сергій Ананко, голова обласної державної адміністрації Олександр Скічко, який наголосив, що приймальне відділення відкривається в рамках програми Президента України „Велике будівництво“. Провів гостей оновленими приміщеннями і розповів про виконані роботи виконувач обов'язків директора лікарні Микола Стогній.

Останнє порядкування в очікуванні гостей. (Фото: Олександр Вівчарик)

НБУ випустив монету на честь Василя Сліпака

КИЇВ. – Національний банк України випустив пам'ятну монету на честь видатного українського оперного співака, Героя України Василя Сліпака (художник Андрій Єрмоленко). Офіційна дата введення в обіг – 21 червня. Монету вже можна замовити онлайн. Український оперний співак Василь Сліпак загинув від кулі снайпера в районі Луганського 29 червня 2016 року. В лютому 2017 року йому присвоєно звання Герой України помертвено. (Українська правда)

Монета на честь Василя Сліпака.

АРКА

Вишиванки, хустки, нитки, тканина до вишивання, рушники, коралі, пояси, кераміка, різьба

89 East 2nd St., New York, NY 10009

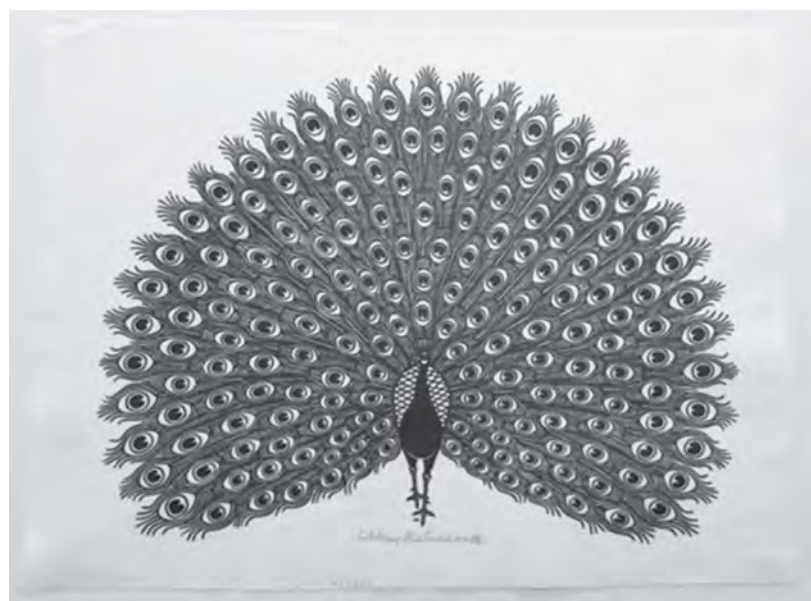
Tel.: 212-473-3550

ЯКІВ ГНІЗДОВСЬКИЙ

Великий вибір - 45 картин

Пишіть по е-пошті або телефонуйте відносно списку картин та цін:

wng@greenbaumprints.com або 508-284-7036

Ми купуємо і продаємо картини та інші мистецькі твори вже понад 50 років. Просимо звернутися до нас відносно продажі або купівлі відбиток, рисунків та малюнків Я. Гніздовського.

William Greenbaum Fine Prints
Rockport, MA 01966

Галерія відкрита за попереднім домовленням.

Вебсайт: www.greenbaumprints.com

Член: International Fine Print Dealers Association

НАШ АРХІВ:
www.svoboda-news.com

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Благодійний концерт на користь воїнів

Олександр Федорчук

ПАРМА, Огайо. – 29 травня відбувся концерт співачки-благодійниці, Заслуженої артистки України Оксани Мухи. Ця подія сколихнула Великий Клівленд, де живуть люди добрі, набожні, доброзичливі, з почуттям патріотизму і дуже жертвовні.

Благодійний концерт організували неприбуткові благодійні організації Асоціацією „Клівленд Майдан“ і „Revived Soldiers Ukraine“. Багато людей прийшли послухати ніжний голос улюбленої співачки і скласти

добровільні пожертви для підтримки поранених у війні з московським агресором українських воїнів та сиріт героїв України.

Концерт розпочався зі спільної молитви, до якої закликав парох Української католицької церкви Покрова Пресвятої Богородиці, де відбувалося це дійство, протоєрей Михайло Дроздовський. Після молитви зі сцени полинула українська пісня „Місто спить, згасли вогні“, яка, здавалося, оксамитовою ниточкою пронизували слух і серця глядачів.

У перерві провели благодійний

Оксана Муха й Ірина Ващук з Асоціацією „Клівленд Майдан“ (зліва сидять): Мар'яна Денко, Надія Петрів, Олег Івахнюк; (стоять): Олександр Федорчук, Анна Славич, Ольга Балешта, Ліля Кисіль, Андрій Воецький, Олександр Порхунівський, Володимир Прохна, Михайло Боєчко, Оксана Муха, Наталя Боєчко, Наталя Порхунівська, Сергій Задко, Йосиф Решетівський, Галина Коркішко, Ірина Воркуш, Володимир Кушнір, Ірина Ващук. (Фото: Олександр Федорчук)

Біля святкового столу (зліва): Ольга Курдоба, Ольга Балешта, Світлана Воронюк, Наталя Лозинська, Леся Пінкас. (Фото: Олександр Федорчук)

авкціон. Першими були виставлені м'ячі з автографами всіх гравців збірної футбольної команди України. Один з них пішов за 2,600 дол., а другий – за 2,500 дол. Власниками м'ячів стали Степан Куртсеба зі Стерлінг Гайтс, Мишиген, та Василь Булчак з Норт Роялтон, Огайо. Ярослав Прохна з Парми віддав 300 дол. і тепер з гордістю носить шкіряний пас з пряжкою, виготовлений в українській фірмі „Клямра“ у Львові. Катерина Лісковська хизуватиметься у Пармі перед подругами й знайомими прекрасною хустинною, яку дістала за 300 дол. Оселю Андрія й Ольги Воецьких у Гінклей, Огайо, прикрасить картина, написана на шкірі відомим українським художником Ніко Струсем.

Придбала цей шедевр за 1,000 дол.

На концерті був також гість з України Олег Івахнюк, який після поранення на сході України, зараз проходить лікування в Чикаго. За сім років йому довелося перенести 35 операцій, шість з них в Чикаго. Гості зустріли його в залі оплесками, а п'ятеро красунь з парафії Покрова виручені гроші передали саме для нього, захисника миру й свободи.

Асоціація „Клівленд Майдан“ висловила вдячність Заслуженій артистці України Оксані Муха за чудовий концерт, парафії Покрова Пресвятої Богородиці за залу, „Revived Soldiers Ukraine“ в особі Ірини Ващук за спільну працю у допомозі українським воїнам і їхнім сім'ям.

Фільм „Екс“ показали у Каліфорнії

Микола Гринь

МОНТЕН ВЬЮ, Каліфорнія. – Патріотичне громадське об'єднання „Nova Ukraine“, яке згуртувало співвітчизників, котрі живуть і працюють у каліфорнійській Кремнієвій долині, організувало і провело під відкритим небом в літньому кінотеатрі містечка Монтен Вью перший в США показ сучасного українського фільму „Експропріація“ („Екс“). Прем'єра стала можливою завдяки наполегливості в отриманні дозволу від власників авторських прав працівників Генерального консульства України в Сан-Франциско і особисто консула Дмитра Кушнерука, який разом з дружиною взяв участь в презентації фільму.

Фільм режисера Сергія Лисенка та сценариста Ярослава Яриша народився з проекту-переможця восьмого конкурсного відбору Держкіно. А сценарій Я. Яриша, в якому панує дух свободололюбивої Галичини в переддень Другої світової війни, отримав другу нагороду на конкурсі „Коронація слова“. Тоді ж на нього і звернув увагу режисер Сергій Лисенко. І ось фільм „Екс“ глядачі вже більше року можуть дивитися в українському прокаті.

Від організаторів показу глядачі дізналися, що стрічка „Екс“ створена на основі реальних подій, які відбувалися в 1932 році у польському міс-

течку Грудек Ягелонський (нині Городок Львівської області). Саме там патріотично налаштовані хлопці з організованої ними Української Військової Організації (УВО) – ОУН задумали здійснити експропріацію („екс“) каси місцевої пошти.

Фактично, це було грабунком із здобутою ними вогнепальною зброєю. На горі, ще й ті кошти виявилися селянськими кооперативними внесками, що викликало велике незадоволення в хліборобів. Але такий небезпечний крок молодих патріотів-підпільників Чорного, Зюка, Явора, Терена, яких зіграли Орест Пастух, Роман Кривдик, Василь Колісник та Віталій Гордієнко, мав шляхетну мету – використати кошти на потреби революційної боротьби за вільну Україну. Про це мріяли повстанці-патріоти, які в тих непростих умовах польської сваволі ставили на меті „підняти червону калину і звеселити рідну Україну“. А саме про це мріяли й українські селяни, які тієї пори жили під польською окупацією. Цей національний гімн цілком доречно звучить в кульмінаційних кадрах фільму, де біля могили полеглих героїв виникла сутичка між українськими патріотами громади, яка прийшла вшанувати їхню пам'ять та польськими поліцейськими, котрі зі зброєю в руках розганяли учасників акції. У такий спосіб автори фільму свідомо чи спонтанно показали глядачу часом непро-

Микола Гринь біля логотипу громадського об'єднання перед початком показу фільму.

сті українсько-польські та польсько-українські стосунки в той та й в інший періоди новітньої історії.

Як і обіцяли організатори прем'єрного показу повнометражного художнього фільму, створеного кінокомпанією „Т.Т.М.“ за підтримки Держкіно, після завершення глядачі мали можливість через онлайн спілкуватися та обговорювати кіностріч-

ку з режисером С. Лисенком та оператором Сергієм Михальчуком.

Організатори показу запевнили, що громадське об'єднання українців Каліфорнії продовжить популяризацію сучасних українських фільмів на міжнародному рівні. Саме з цією метою і створено кінотеатр під відкритим небом. Початок цьому поклав даний фільмом „Екс“.

На кораблі...

(Закінчення зі стор. 4)

„Усвідомлення того, що своєю військовою працею ми захищаємо талановитих дітей, з яких у майбутньому складатиметься народ України, вкотре підтверджує необхідність нашої роботи, наповнює її змістовним, наочним сенсом“, – сказав командир дивізіону надводних кораблів капітан 2 ранги Максим Носенко.

Після турніру для відновлення сил та закріплення дружніх відносин господарі корабля організували солодкий стіл, щедро наповнивши його різноманітними ласощами.

Усі учасники свята отримали масу задоволення і від гри в шахи, і від нових вражень, і від спілкування. Діти дізналися багато нового про службу українських захисників, а моряки отримали трохи розмаїття та безпосереднього позитиву серед буднів нелегкого флотського буття.

НОВІ ВИДАННЯ

Книгу Мариновича видали англійською мовою

Діана Мотрук

У Великій Британії видали англійською мовою книгу спогадів правозахисника, проректора Українського Католицького Університету (УКУ) Мирослава Мариновича „Всесвіт за колючим дротом. Спогади українського радянського дисидента“. Англійською книжка має назву „The Universe behind Barbed Wire. Memoirs of a Ukrainian Soviet Dissident“.

Книжка вийшла у британському видавництві „Boydell & Brewer Ltd“. Над її перекладом працювала Зоя Гаук. Редактором книжки є Кетрін Янгер. Автор передмови – американський історик та письменник Тімоті Снайдер. У своїй передмові він пише: „Мирослав Маринович був заарештований у 1977 році за правду про свою країну. Злочиним, за який його засудили, було розповсюдження бюлетенів про порушення прав людини в радянській Україні. Коли його заарештували у 28 років, він був агностиком. Через десять років після звільнення він став християнським етиком та політичним мислителем. Його мемуари – це скромна і смиренна розповідь про людину, яка дозріває у пеклі“.

Українською мовою видання вперше побачило світ у 2016 році у видавництві УКУ.

М. Маринович розповів:

„Це книга про пору моєї дисидентської „фронди“, а також про діяльність Української Гельсінкської групи, членом-засновником якої я був. А оскільки за членство в ній „винагороджували“ максимальним терміном позбавлення волі, то я й опишу у книзі умови свого семирічного ув'язнення в таборі суворого режиму Кучино-36 на Уралі (відомий також під назвою Перм-36) і досвід боротьби політв'язнів за свої громадянські, національні та релігійні права, а також людську гідність. У книзі є розповідь про моє трирічне заслання у село Саралжин Актюбинської області в Казахстані, де я працював теслею, і про обставини мого звільнення.“

Проте, окрім фактологічних і документальних свідчень, у своїй книзі я порушую питання причин Руху опору 1960-1980-их років, жор-

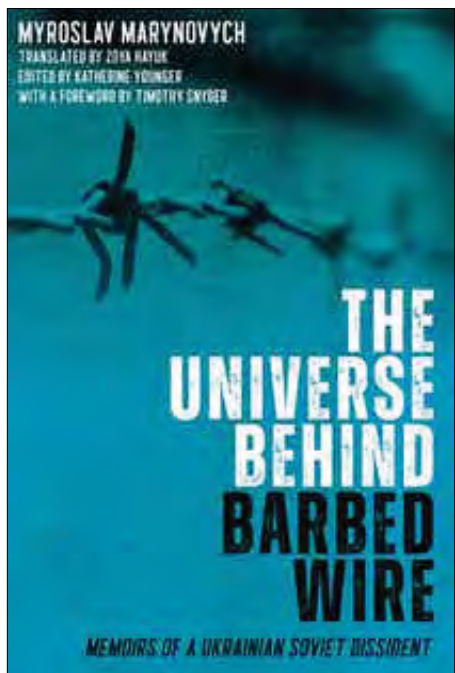
стокости карателів і жертвності моїх побратимів. Велике місце в моїх спогадах має тема віри як опори й джерела сили політичних в'язнів. А закінчується книга моїми роздумами про злочинну природу комуністичного режиму, співмірну з нацистським, а також про завдання донедавна підкомуністичних народів у подоланні наслідків цих злочинів.

Це мій обов'язок перед тими моїми побратимами, які загинули в таборах або на цей час уже відійшли в інший світ. Вони більше не можуть свідчити самі за себе, то я би хотів бути їхнім голосом. Ці свідчення є потрібними,

(Закінчення на стор. 14)

Мирослав Маринович

Книга Мирослава Мариновича

Coverdell Education Savings Account (ESA)

A federal tax-advantaged educational savings program
the Coverdell ESA funds education expenses - not retirement.

- ✓ Allows for after-tax contributions of up to \$2000 per child annually.
- ✓ Interest on contributions grows tax-free.
- ✓ Account must be established before child turns 18. Deposits can be made until age 18.
- ✓ Withdrawals can be made until age 30 for qualified educational expenses.
- ✓ By age 30 unused funds can be transferred to a younger family member's Coverdell account.
- ✓ No annual maintenance fee.
- ✓ If used for qualified education expenses distribution can be tax-free.

Income limits apply.

CURRENT RATE 3.25%*

* RATES SUBJECT TO CHANGE. NOT AVAILABLE IN ALL STATES.

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.
2200 ROUTE 10, PARSIPPANY, NJ 07054 • 973-292-9800 • WWW.UNAINC.ORG

INSURING OUR COMMUNITY FOR OVER 125 YEARS!

Ділимося сумною вісткою з рідними та приятелями, що 24 травня 2021 р. відійшов у вічність наш найдорожчий Батько, Дідо, Брат, Вуйко і Хресний Батько

св. п. інж. Ігор Пак

нар. 13 березня 1928 р. у місті Винники, Львівської обл., в родині Івана та Катерини (Дякович) Пак, муж св. п. Люби (Хоркавців) Пак, брат св. п. Олени Головчак.

У 1949 році емігрував з родиною до США, після табору для переселенців у Зальцбургу, Австрія. Остаточо поселився в околиці Філядельфії, ПА.

Ігор був ветераном Української Дивізії. У США служив в Американській армії під час Корейської війни.

Ігор одружився зі своєю коханою Любою у 1952 році. Навчався в Пенсильванському університеті (University of Pennsylvania), де в 1959 році отримав ступінь бакалавра інженера будівельника.

Працював на суднобудівному заводі Американської флоти у Філядельфії, ПА, та в Міністерстві оборони США - Naval Air Warfare Center у Трентоні, Н. Дж. Ігор був активний в українській громаді Філядельфії, був членом Товариства Українських Інженерів Америки та довголітнім парафіянином Української католицької церкви Христа Царя.

У глибокому смутку залишилися:

- сестра - Віра Пак
- доньки - Наталя Байковська з мужем Джеймс
- Андрея «Ліля» Пак з мужем Василем Ковар
- внук - Тома Ігор Байковський
- похресниці - Марта Штинь-Чарник та Роксоляна Головчак-Краєр
- численні племінниці і племінники
- ближча і дальша родина і друзі в США й Україні.

Панахида та Заупокійна Служба Божа відбулися 4 червня в Українській католицькій церкві Христа Царя у Філядельфії.

Поховання з військовими почестями відбулося на цвинтарі св. Марії в Елкінс Парк, ПА.

Вічна Йому пам'ять!

Пожертви в пам'ять св. п. Ігоря можна зложити на Товариство „Свята Софія“ у Філядельфії: St Sophia Religious Association, 7911 Whitewood Rd., Elkins Park, PA 19027.

У 20-ту болючу річницю відходу у вічність

св. п.

ред. Людмили Шарої Волянської

та в 17-ту річницю відходу у вічність

св. п.

д-ра Олега Мирослава Волянського

їхні діти і внуки згадують ці дві яскраві постаті, які жили найвищими етичними, інтелектуальними і патріотичними вартостями в особистому, професійному і громадському житті. З безмежною вдячністю і пошаною ми, їхні нащадки, вшануємо їхню світлу пам'ять відправленням поминальних літургій у тих церквах, де вони колись були парафіянами:

- церква св. Трійці в Кергонксоні, Н. Й., 19 червня о год. 5-й вечора;
- церква св. Володимира Великого в Ютиці, Н. Й., 19 червня о год. 9-й ранку;
- церква свв. Петра і Павла в Спрінг Велі, Н. Й.;
- св. Михайлівський Монастир у Києві, Україна;
- церква св. Юра в Едмонтоні, Канада, 22 червня.

Вічна їм пам'ять!

Книгу Мариновича...

(Закінчення зі стор. 13)

оскільки неподолане зло засіває нові зерна – і ми це бачимо зараз у путінському режимі в Росії. Справа подолання цього зла не під силу лише Україні – потрібна міжнародна солідарність. А тому такі свідчення про злочини комуністичного режиму, перекладені англійською мовою, є значущими.

Я не відразу почав визначати свій спротив комуністичній системі в релігійних термінах. Спершу це було просто прагнення жити в правді, а не захлинатися у безконечній офіційній комуністичній брехні. Так я долучився до тієї дуже нечисельної групи українських дисидентів, які прагнули того ж, що і я. Це прагнення було в той час каригідне, а тому неминуче треба було вибирати, що в тобі сильніше: інстинкт самозбереження чи прагнення до правди і волі. А тоді вже

приходило розуміння, що комуністична система, вибудована на брехні, приречена, і що Російській імперії, закамфльованій під СРСР, також настане кінець. Відтак в мені щораз більше наростало відчуття: „Так, ви можете мене як завгодно карати і навіть убити. Але я все одно виграю тим, що стою на боці Правди“. Повірте, таке усвідомлення дає неймовірну силу – сам Бог приходить тобі на поміч!

Готуються презентації за кордоном. Так, уже на 10 червня запланований наш англійський діалог із Т. Снайдером, який зараз працює у Відні, тож вебінар готують його віденські колеги. Я надзвичайно вдячний Т. Снайдеру за згоду підтримати цей проект і надати йому якнайбільшого розголосу. Припускаю, до організації презентацій долучиться українська діаспора в англійських країнах, а також наші партнери з Української католицької освітньої фундації в США й Канаді.

Ділимося сумною вісткою, що 15-го травня 2021 року відійшла у вічність наша дорога Мама та Бабця

св. п.

Орися Дацків

(з дому Маланчук)

народжена 9-го грудня 1934 року в Базарі, на Тернопільщині.

Похоронні відправи відбулися

в храмі св. Родини, Вашингтон, Д. К., в катедрі св. Юра у Львові, Україна.

Похована 21-го травня на цвинтарі св. Духа, Campbell Hall, New York.

Служба Божа за упокій її душі відбулася одночасно в храмі свв. Петра і Павла у Львові.

У глибокому смутку залишила:

- дочку - Оксану з мужем Юрієм Нестерчуком та синами Алексанром і Андрієм,
- сина - Володимира з дружиною Сузанною, синами Миколою і Себастьяном та донею Морган,
- сина - Бориса з дружиною Христиною синами Филипом і Марком та донею Павліною, родину у Львові: Христю Горбачевську з чоловіком Павлом та доньками Яриною і Уляною з родинами, Наталію Замрикіт з донькою Ромою з родиною та ближчу і дальшу родину у США й Україні

Вічна їй пам'ять!

KULINSKI MEMORIALS

809 SOUTH MAIN STREET • MANVILLE, NJ 08835

Tel. 800-458-5467 • 908-722-3130 • Fax 908-253-0027

KulinskiMemorials@msn.com • KulinskiMemorials.com

- Служить українській громаді понад 60 років
- Понад 40 кольорів граніту до вибору
- Гравюри на замовлення
- Консультації вдома за домовленням
- Обслуговує клієнтів у трьох штатах (NJ, NY, PA)
- 5 хвилин від Українського цвинтаря св. Андрія у С. Бавнд-Бруку, Н. Дж.

Ділимося сумною вісткою, що наш
улюблений Чоловік, Тато, Дідо і Вуйко

св. п. Зеновій Савчук

мирно відійшов у вічність у вівторок,
4 травня 2021 року, вдома
у Кергонксоні, Нью-Йорк.

Народжений 17 вересня 1925 року в Ценіві,
Тернопільської області, Зеновій був сином Петра
та Каролини (Будзьєновської) Савчуків. Він здобув освіту в гімназії у
Бережанах і служив волі України під час Другої світової війни. Після
війни став переселенцем в Німеччині.

Він був талановитим музикантом. У повоєнних роках, перед еміграцією до США, грав у гурті USO.

Прибув до Бостону, Массачусетс, 5 травня 1949 року та приєднався до батьків у Нью-Йорку. Зеновій працював у виконавчій кухні Гарантійного фонду на Wall Street до призову в армію США в 1951 році. Він з гордістю служив в Кореї та заповідниках до 1957 року.

Повернувшись до Нью-Йорку, Зеновій познайомився з Ольгою Гладишовською, з якою одружився у 1954 році. Він працював в JP Morgan до переїзду в Кергонксон у 1962 році, де він з Ольгою стали власниками ресторану Log Cabin. Відомий своєю справжньою українською кухнею, протягом 43 років Зеновій приймав усіх з усмішкою і повагою.

Зі своєю оркестрою «Амор» протягом багатьох років він розважав українські весілля та заборони в США.

Зеновій брав активну участь у місцевій громаді Кергонксону, як українській, так і американській. Він був парафіянином Української католицької церкви Пресвятої Трійці й разом з дружиною Ольгою брали активну участь у побудові цієї церкви. Він також був членом Українського Народного Союзу, Lions Club, Українських Американських Ветеранів та Veterans of Foreign Wars (VFW). Він був щедрим і завжди можна було розраховувати на його пожертви. Його часто закликали перекладати для місцевої лікарні, поліції та суду.

У глибокому смутку залишилися:

- дружина - Ольга
- доньки - Роксоляна з супутником життя Дрисом
- Наталка з супутником життя Крисом
- внуки - Julia і Isis
- племінники - Таля (Ленец) з родиною; Христина (Синишин) з родиною; Христина (Лонкевич) з родиною; Христина (Шмігель) і Patrick; Петро (Шмігель) і Suzanne з родиною; Ляля (Дудтка), ближча і дальша родина в США, Канаді та Україні

Панахида була відправлена 7 травня 2021 року в Humiston Funeral Home, Кергонксон, Нью-Йорк. Служили о. парох Іван Кацак і о. Юрій Базилевський, приятель родини.

Похоронні відправи відбулися 8 травня 2021 року в церкві Пресвятої Трійці у Кергонксоні. Похований на цвинтарі Pine Bush в Кергонксоні.

Вічна Йому пам'ять!

Бажаючих вшанувати пам'ять Покійного, просимо складати пожертви на Українську католицьку церкву Пресвятої Трійці: www.holytrinityny.org/donations.html.

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБОРОНИ ЧОТИРЬОХ СВОБІД УКРАЇНИ
Свобода слова – Свобода совісті – Свобода від страху – Свобода від злиднів
ORGANIZATION for the DEFENSE of
FOUR FREEDOMS for UKRAINE, Inc.
Freedom of speech – Freedom of conscience – Freedom from fear – Freedom from want
ГОЛОВНА УПРАВА • NATIONAL HEADQUARTERS

Головна Управа Організації Оборони Чотирьох Свобід України ділиться сумною вісткою, що з Волі Всевишнього, 29 травня 2021 року, на 89-му році свого життя в Детройті, США відійшов у небесну вічність

славної пам'яті інж. БОГДАН ФЕДОРАК

Сл. п. Богдан Федорак народився 7 травня 1933 р. у селі Кулачківці, повіт Коломия Івано-Франківської області. В 1949 р. разом з іншими переміщенцями в Німеччині виїхав до США та поселився в Детройті, Мишиген, США.

Студював у Вейн Стейт університеті на факультеті Менеджменту, який закінчив у 1961 р. за фахом менеджер-спеціаліст з питань індустріального менеджменту. Перед вступом до університету, служив у Збройних Силах США. По закінченні вищої освіти працював на різних посадах у машинобудівельній індустрії США та був членом низки професійних організацій по індустріях.

У молоді роки, в Німеччині, став членом Організації української молоді Пласт, член куреня «Чорноморці». До української громадської діяльності прилучився ще у 1949 р. Ініціював створення Товариства Української Студіюючої Молоді (ТУСМ) ім. Миколи Міхновського і був членом місцевої і головної управ. Служив заступником голови Союзу Українських Студентських Товариств Америки (СУСТА), був членом управи спортивного товариства «Черник».

Протягом свого дорослого життя Покійний був провідним членом національно-свідомої і патріотичної діаспори:

- довголітний виконуючий обов'язки голови Українського Державного Правління,
- почесний Консул України в штаті Мишиген, США,
- голова президії Світового Державницького Фронту,
- член президії Світового Конгресу Вільних Українців,
- голова Крайової управи Приятелів Антибольшевицького Бльоку Народів Америки (ПАБНА),
- голова головної управи і 10-го відділу Організації Оборони Чотирьох Свобід України (ООЧСУ),
- віцепрезидент Крайової Екзекутиви, голова Зовнішньої Комісії та співосновник Української Національної Інформаційної Служби (УНІС) і голова південно-східного відділу Мишигену Українського Конгресового Комітету Америки (УККА),
- член головної управи Комітету Поневолених Народів,
- член Конгресової Комісії США до справ Дослідження Голодомору в Україні в уряді Президента Рейгена,
- член оргкомітету відзначення в 1993 р. Голодомору в Україні 1932-1933 рр. в уряді Президента України Л. Кравчука,
- голова Комісії Сприяння Взаємовигідних Економічних Зв'язків між Мишигеном і Україною в уряді Губернатора Енглера,

Покійний залишив у смутку дружину Богданну з роду Іванець і трьох синів - Марка, Ігоря та Юрія.

Вічна Йому Пам'ять!

Слава Україні!

За ГУ ООЧСУ:

Микола Грицьковян
голова

Ігор Дябога
секретар

VARSHAVSKY MONUMENTS

1152 Route 10 West, Suite N, Randolph, NJ 07869

862-219-5344

E-mail: VarshavskyMonuments@gmail.com

ПАМ'ЯТНИКИ — МАВЗОЛЕЇ

Великий вибір граніту • Індивідуальний дизайн
Гравірування на граніті • Керамічні фотографії на пам'ятники

Замовлення, виготовлення і встановлення в штатах NJ/NY/PA

Передплачуйте і читайте „Свободу“

- 127 років на службі діаспори
- найповніша інформація з життя українських громад в Америці
- електронний архів – www.svoboda-news.com

Відділ передплати: 973-292-9800 дод. 3040

Річна передплата – \$90.

Додайте лише \$5 і матимете обидві версії – паперову і електронну

LYTWYN & LYTWYN

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
Theodore M. Lytwyn, Manager
NJ Lic. No. 3212

AIR CONDITIONED ROOMS

Обслуга ЩИРА і СЕРДЕЧНА

Our services are available
anywhere in New Jersey.

Також займаємося похоронами на цвинтарі в С. Бавнд Бруку і перенесенням тлінних останків з різних країн світу.

UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Ave (corner of Stanley Terr.)
UNION, NJ 07083
908-964-4222 • 973-375-5555
www.unionfuneralhome.com

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Займається похоронами в **BRONX, BROOKLYN, NEW YORK** і околицях

ДАНИЛО БУЗЕТА – директор
Родина **ДМИТРИК**

Peter Jarema Funeral Home, Inc.
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y. 10009

(212) 674-2568

MONUMENTS

Oblast Memorials Co.

PO Box 746, Chester, NY 10918

Tel : 845-469-4247

Custom Designed Quality Monuments

Serving NY/NJ/CT Cemeteries

e-mail: oblastmemorialsco@gmail.com

web site: www.oblastmemorials.com

BILIBGUAL HOME APPOINTMENTS

Позикові програми відповідно до ваших потреб!

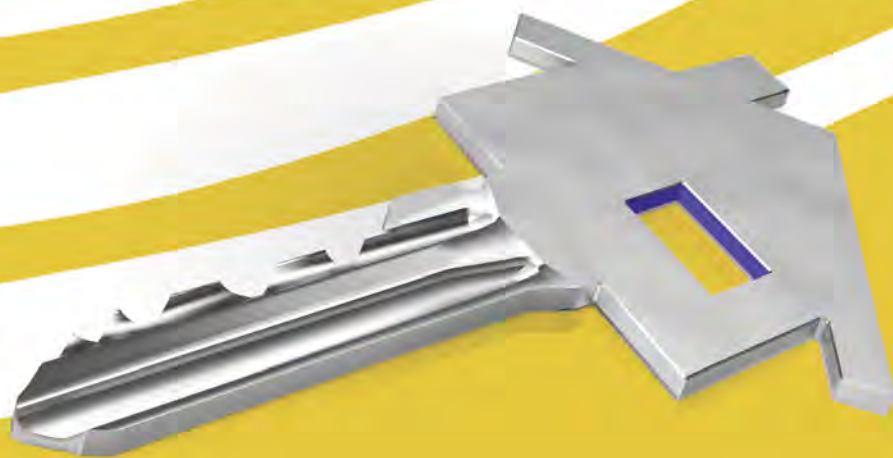
Придбайте житло своєї мрії лише з початковим внеском в 5% !

Тепер лише з початковим внеском у 5% та приватним іпотечним страхуванням (РМІ) ви можете придбати нове житло. Якщо у вас немає коштів на очікуваний початковий внесок в 20% або Ви не бажаєте витратити стільки грошей, а хочете інвестувати їх іншим чином - ця нова пропозиція може бути саме тим що, ви шукаєте.

Уперше купуєте житло?

Ще одна унікальна пропозиція від SUMA FCU. Пропонуємо нашим членам які вперше купують житло, рідкісний шанс придбати нове житло лише з початковим внеском в 10% без будь-якого додаткового покриття РМІ. Також запитуйте в нас про інші державні гранти, доступні покупцям першого житла.

Звертайтеся до наших представників для отримання інформації про вищезазначені програми або з будь-якими іншими фінансовими запитаннями, які у вас виникнуть. Ми готові запропонувати вам найкращі ставки та індивідуальний підхід до кожного запиту – саме те, що ви завжди очікуєте від SUMA FCU.

ВІДДІЛИ КРЕДИТНОЇ СПІЛКИ СУМА

Main Office

125 Corporate Blvd.
Yonkers, NY 10701
Phone: 914-220-4900, Option 0
Fax: 914-220-4090

Spring Valley Branch

Ukrainian Hall
16 Twin Ave.
Spring Valley, NY 10977
Phone: 845-356-0087
Fax: 845-356-5335

Stamford Branch

Ukrainian Research Center
39 Clovelly Rd.
Stamford, CT 06902
Phone: 203-969-0498
Fax: 203-316-8246

New Haven Branch

Ukrainian Heritage Center
555 George St.
New Haven, CT 06511
Phone: 203-785-8805
Fax: 203-785-8677

SUMAFcu NMLS# 527694

1-888-644-SUMA (7862) | Visit us online at www.sumafcu.org